

bb. 63. / az édosz-kórus.... folyt./ gy

a jubiláló kórust 1889-ben a századvég erősödő munkásmozgalma teremtette meg. a kétkézi dolgozókból alakult egykori dalárda a községekben eltelt évtizedek során rangos munkáskórus, szigoru fegyelmű, nagy művészi erejű férfikar lett. a politikai szándék és a művészi teljesítmény összhangjára törekedett minden fellépésén. a munka vörös zászló érdemrend kitüntetés mellett elnyerte az országos minősítések két arany és egy diplomás ezüstkoszoruját is. legutóbb a vándor sándor emlékére rendezett kórusfesztiválon ért el első helyezést, mint a munkáskultúrát magas színvonalon képviselő műkedvelő együttes./mti/

..

bb. 64. megkezdődött a gruz ifjúsági zenei hét

t ol/gk/gy/La

1969. december 8.

a gruz ifjúsági zenei hét eseménysorozatát hétfőn nyitotta meg ünnepélyesen a fészkek művészklubban szirmai györgyné, a művelődésügyi minisztérium művészetoktatási osztályának vezetője és váczki károly, a fővárosi zeneiskolák vezető szakfelügyelője. az ünnepségen részt vett szávai nándorné, a magyar zeneművészek szövetségének főtitkár-helyettese, valamint a gruz zenepedagógusok és zeneiskolák ez alkalomból hazánkba érkezett 20 tagú küldöttsége. ott volt a budapesti szovjet nagykövetség képviselője is.

a hosszú múltra visszatekintő magyar-szovjet zenepedagógus kapcsolatok történetében elsőként 1966-ban rendeztek moszkvában magyar ifjúsági zenei hetet, s még abban az évben szovjet zenepedagógusok és fiatalok látogattak a magyar fővárosba. másodszor tbiliszi került sor magyar ifjúsági zenei hétre, ahol nagy sikerrel zajlott egy 20 tagú magyar küldöttség koncertsorozata. ezt viszonzozza a most megkezdődött eseménysorozat, amelyre a rendezők - a művelődésügyi minisztérium művészetoktatási osztálya és a fővárosi szakfelügyeleti és továbbképzési intézet - gazdag programot állítottak össze. a koncertek és zenei bemutatók sorából kiemelkedik a szerdai diszhangverseny, amelyet este 1/2 8 órai kezdettel rendeznek a zeneakadémia nagytermében. a műsorban fellépnek a gruz zeneiskolák hazánkban vendégeskedő növendékei is, akik csütörtökön a fészkek művészklubban, szombaton pedig a 14. kerületi állami zeneiskola dísztermében maguk magyar zeneiskolái hallgatókkal közös műsort.

a gruz vendégek itt tartózkodásuk során látogatást tesznek több fővárosi zeneiskolában, megtekintik a zeneakadémia liszt-émlékszobáját s megismerkednek visegrád és esztergom nevezetességeivel is./mti/

..

- v e g e -

20.55/gy

- 40 -

M 21²⁰

M.T.I.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fém-utca 5-7. Telefon: 159-490, 359-590

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

mti b e t f ö l e d i h i r e k

1969. december 9.

bb. 1. hogyan rendezhető be praktikusán, izlésesen a házigyári lakások

i ol/tr/gy/La

1969. december 9.

modernizálódnak a falusi otthonok. erre utal, hogy az idén a vidék is belépett az iparművészeti vállalat tekintélyes fogyasztói-nak sorába. a mintegy 500 iparművész munkáját összefogó és 74 munkahelyen 1 100 dolgozót foglalkoztató vállalat komoly erőfeszítéseket tesz, hogy kielégítse a lakáskultúrával kapcsolatos igényeket. több új kezdeményezéssel készülnek például 1970-re. az egyik ilyen a modern lakást bemutató kiállítás. öt különféle felfogású művészkollektívát bíznak meg, hogy belső építész vezetésével öt különböző típusú házigyári lakást rendezzenek be. itt nyílik mód arra, hogy a kisméretű modern lakások helyes berendezését példázva, a butortól a függönyön át a hamutartóig bemutassák a praktikus és egyben tetszetős berendezkedést. lehetőség lesz helyszíni vásárlásra, s ha igény jelentkezik, a „mintákat”, az ipar rendelkezésére bocsátják. ugyancsak a jövő évi tervek között szerepel - a giccs elleni küzdelem jegyében - a „giccs és iparművészet”, címmel megrendezésre kerülő kiállítás, amelynek szervezését már meg is kezdték./mti/

..

bb. 2. a liszt-kenyér csere és a házi kenyérsütés alkonya

i jf/j/ie/gy/La

1969. december 9.

a falu városiasodását jelzi, hogy kihalófélben van néhány olyan akció, amely nemrégben még hozzátartozott falun az élethez. egy csaknem huszéves rendelet például lehetőséget kínált arra, hogy a falusi háztartások a vámórlésből származó lisztjüket a sütőipari üzemekben vagy a boltokban kenyérre cseréljék át.

M

bb. 2. / a liszt-kenyér.... folyt./ gy

egy kilogramm lisztért 1,35 kiló finom fehérkenyeret kaptak. a kenyércserének különösen békés, csongrádi és szolnok megyében voltak nagy hagyományai; volt olyan év, amikor itt a kereskedelmi forgalomba hozott kenyér 40-50 százalékaért nem pénzzel, hanem liszttel fizettek. egy mostani felmérés adatai szerint viszont az idén országosan már csak alig több mint 1 százalékra tehető az a kenyérmennyiség, amely ilyen formában jut el a falusi háztartásokba. az akciót azonban - ahol erre igény van - továbbra is fenntartják. a vámórlás adataiból ugyanakkor arra lehet következtetni, hogy egyre kevesebb falusi háztartásban sütnek kenyeret./mti/

..

bb. 3. 18. századi művészeti török szobaberendezés került a szigetvári várbaráti kör tulajdonába

vid-ká/gy/hgy

1969. december 9.

magyarországon egyedülállóan szép, művészién készített török szobaberendezés került a szigetvári várbaráti kör tulajdonába. a zrínyi vár és a zrínyi család emlékét ápoló kör a török vonatkozású tárgyakat is gyűjti, s ennek során szerzett tudomást az értékes butorok létezéséről. egy régi kereskedőcsalád 18. századi őse vásárolta a garnitúrát az egyik konstantinápolyi üzleti útja alkalmával. a család a butorok korára vonatkozóan 190 évet igazol, tehát legalább kétszáz esztendővel ezelőtt készülhettek. az eredeti, teljesen ép berendezés egy szétnyitható asztalból, négy székből, egy korán őrző faliszekrényből és egy macstartóból áll. a hajdani konstantinápolyi mesler libanoni cédrusból aforgatta a butorokat. a gyöngyházzal díszített garnitúrán török nyelvű feliratok olvashatók. a szigetváriak тайно от турков török profézort, a kör régi barátját kérték fel az írásjelek megfejtésére. az értékes berendezést a szigetvári helytörténeti múzeumban helyezik majd el./mti/

..

bb. 4. állásfoglalások lakásügyi vitákban

i hi/mm/zs/gy/

1969. december 9.

Lakásügyi vitákkal kapcsolatban több hivatalos állásfoglalást közöl a tanácsok közlönyének legújabb száma. gyakori viták például, hogy lakószobának tekinthető-e az a helyiség, amelynek ablaka nem nyílik közvetlenül kintre, vagy udvarra. az illetékesek álláspontja az, hogy lakószoba minden olyan helyiség, amelyet ilyen célra építettek, alakítottak át, vagy állítottak helyre.

/folyt. köv./

- 2 -

bb. 4. /állásfoglalások.... 1. folyt./ gy

tehát a mindenkori építésügyi előírások szabják meg a lakószobával kapcsolatban támasztott követelményeket. ha az építésügyi hatóság az építési, illetve használatbavételi engedélyt lakószoba céljára adta ki, a helyiség akkor is lakószobának számít, ha a későbbi előírások a lakószoba építésénél magasabb követelményeket állítanak. ennek megfelelően lakószoba lehet az a helyiség is, amely zárt, üvegezett verandára, vagy ablakkal ellátott folyosóra nyílik, s csupán közvetett világítást kap.

egy másik állásfoglalás a lakáshoz tartozó kert átadásával kapcsolatos vitás ügyek eldöntésére vonatkozik. itt az volt kérdéses, hogy ha a lakás és a hozzátartozó kert átadására vonatkozó jogerős ítéletet nem lehetett végrehajtani, mert a bérlő - alkalmas helyiség hiányában - nem tudták kiköltöztetni, a jogosított újabb perben követelheti-e a volt bérlőtől a kert átadását. az elfogadott álláspont szerint a jogosított újabb keresettel követheti, hogy a volt bérlő használati jogát korlátozzák, s a kertet - még a lakás kiürítése előtt - adja át a végrehajtásra kötelezett személy viszont a kert részbeni használatáért nem indíthat pert, csupán - megfelelő feltételek esetén - birtokvédelmet igényelhet./mti/

..

bb. 6. flamingó-virág nyilik szegeden

vid-ká/gy/hgy

1969. december 9.

a dél-amerikai trópusok egyik legszebb növénye, flamingó-virág nyilik szegeden a józsef attila tudományegyetem botanikus kertjében. a tudományos nevén anthurium andreanum másfél méter magasra nőtt a párás tevegőjű üvegházban. találóan érdekes elnevezése onnan ered, hogy szírbontáskor a virágot körülvevő karcsu levelek rózsaszín pirosra érnek és hasonlítanak a flamingó tollazatához. a trópusi növény nemesített hibridjei ma már a kertészetekben is megtalálhatók. mivel különös gondozást igényel, ezért a vágott virágok rendkívül drágák, viszont a vízükben sokáig megőrzik üdőségüket./mti/

..

- 3 -

bb. 5. kísérleti faházak lakótelepet építenek budapest

1 sb/fné/1e/gy/La

1969. december 9

az országos tervhivatal kezdeményezésére az országos műszaki fejlesztési bizottság egyik munkacsoportja néhány éve foglalkozik hazai erdőink vágásra érett fáinak hasznosítási lehetőségeivel. ujszerű téma ez, mert korábban éppen a rendkívüli fatakerekesség volt az elsődleges probléma. fenyőfáknál most sincs változás, de hazai lombos erdőink bőséges készletet, már évente 5,4 millió, 1970- és 1980 között pedig évente több mint 7 millió köbméter fát főleg akácot és nyárt, kisebb részben tölgyet és égerfát adnak. ugyanakkor lényegesen csökken a felhasználás vasúti talpfából, bányafából és - az olaj-, illetve a gáztüzelés és a távfűtés kiterjedésével - tüzfából is. a nemzetközi adatok szerint minden országban az építőipar a legnagyobb fafogyasztó, az összes készlet 25-35 százalékát használja fel. a hazai építőipar azonban a korábbi takarékosági intézkedések miatt még csak a 10-12 százalékos aránynál tart.

a hazai fabázis építőipari kihasználására máris sok kezdeményezés történt. ezeket a munkálatokat a tipustervező intézet fogja össze a munka célja, hogy a faházak építkezéseknél is meghonosítsák a nagyüzemi paneles építési módszereket. szerszámkamrák, nyaralók, családi házak, garázsok, szaunák, építőipari felvonulási és mezőgazdasági épületek céljára terveznek faházakat, elemekből, fapanelekből, amelyeket nagyüzemi módon előre gyárthatnak, mint a nagyvárosi lakótelepek épületszerkezeteit a modern házgyárak.

a korszerű faházak építésmód meghonosítása, elemgyártó műszaki bázisainak létrehozása, a hozzáértő szakemberek nevelése többéves program, amelyet az egyszerűbb feladatokkal kezdtek. eddig több mint 20féle faépület tervét dolgozták ki. a mezővárosi állami gazdaság mezővárosi hétlakásos, a soproni faforgácsfeldolgozó vállalat pedig sopronban nyolclakásos üzemi faházak lakótelepet épített. budapestben a kuruclesi úton négy fa-lakóházat állítottak fel a mezővárosi típusokból. a tapasztalatok alapján most fogtak hozzá az első nagyobb, 60-70 lakásos faházak budapesti kísérleti lakótelep megtervezéséhez, helyét még nem jelölték ki. a faházak építésmód első korszerű műszaki bázisán, a pusztavasi üzemben viszont a gödöllői erdőgazdaság rövidesen már nagyüzemi sorozatban készít elemeket, fapaneleket az eddig tervezett épületekhez.

az új építésmód országos kibontakozása a negyedik ötéves terv második felében várható, amikor évente több mint tízezer különféle faépület gyors felállítására lesz lehetőség./mti/

NA

- 4 -

F!

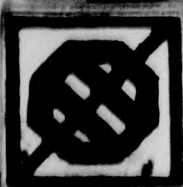
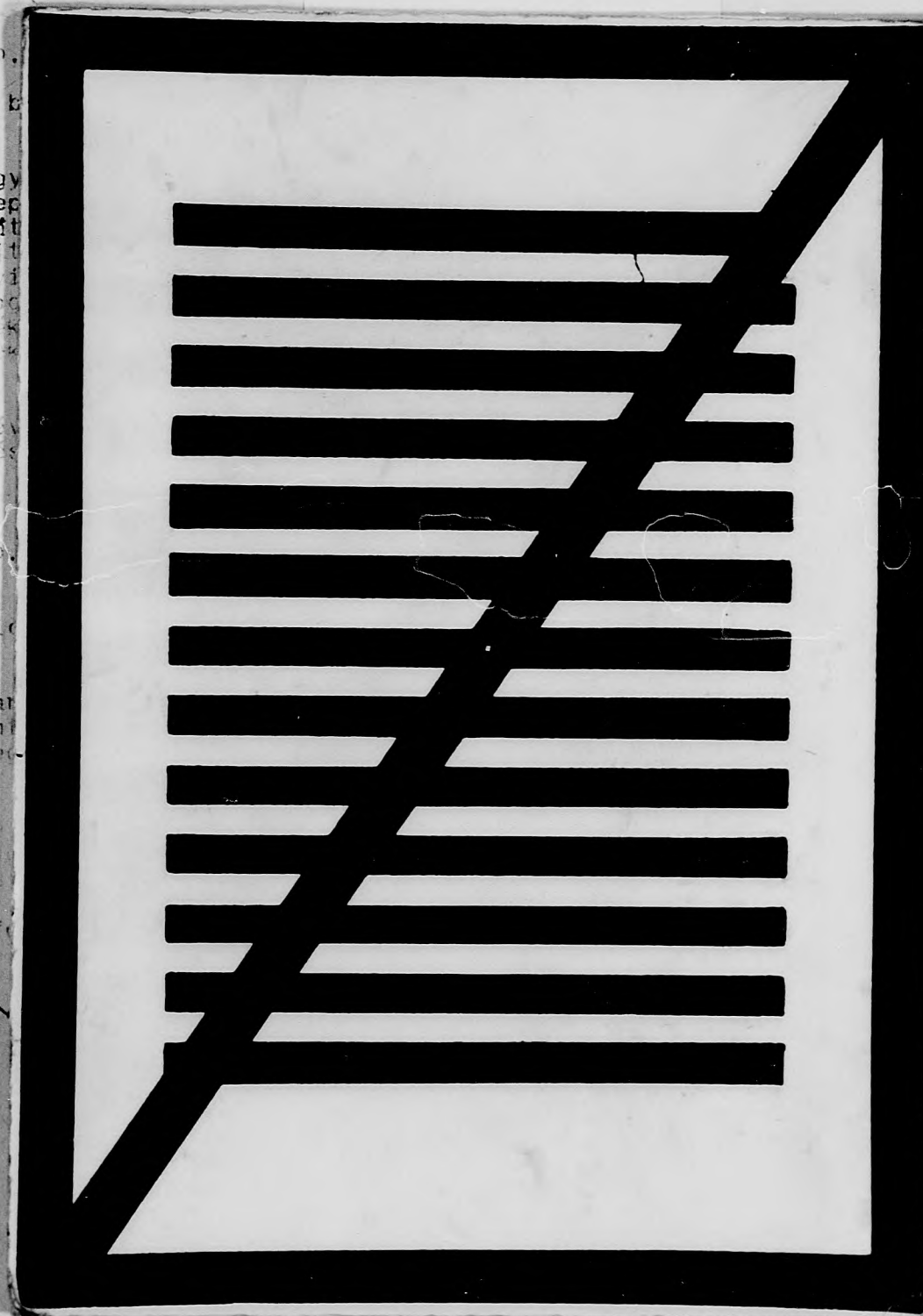
bb. 8. / népművészeti

ajándék a csigasze-
net és félcentiméter
helyezkedik el, zöld.
kandalló ajándékot a
russói istván népműve
a debreceni bolgár ét

Hány:

dec. 9.: 5. lap

talál. a csempéken
és átmérőjű szem-
szítve, az első
an rakták össze.
k egyebek között

#1

bb. 5. kísérleti faháza
1 sb/fné/1e/gy/La

az országos tervhiv
lesztési bizottság egyi
zai erdőink vágásra ére
rü téma ez, mert korábt
elsődleges probléma. fe
bos erdőink bőséges kés
1980 között pedig éven

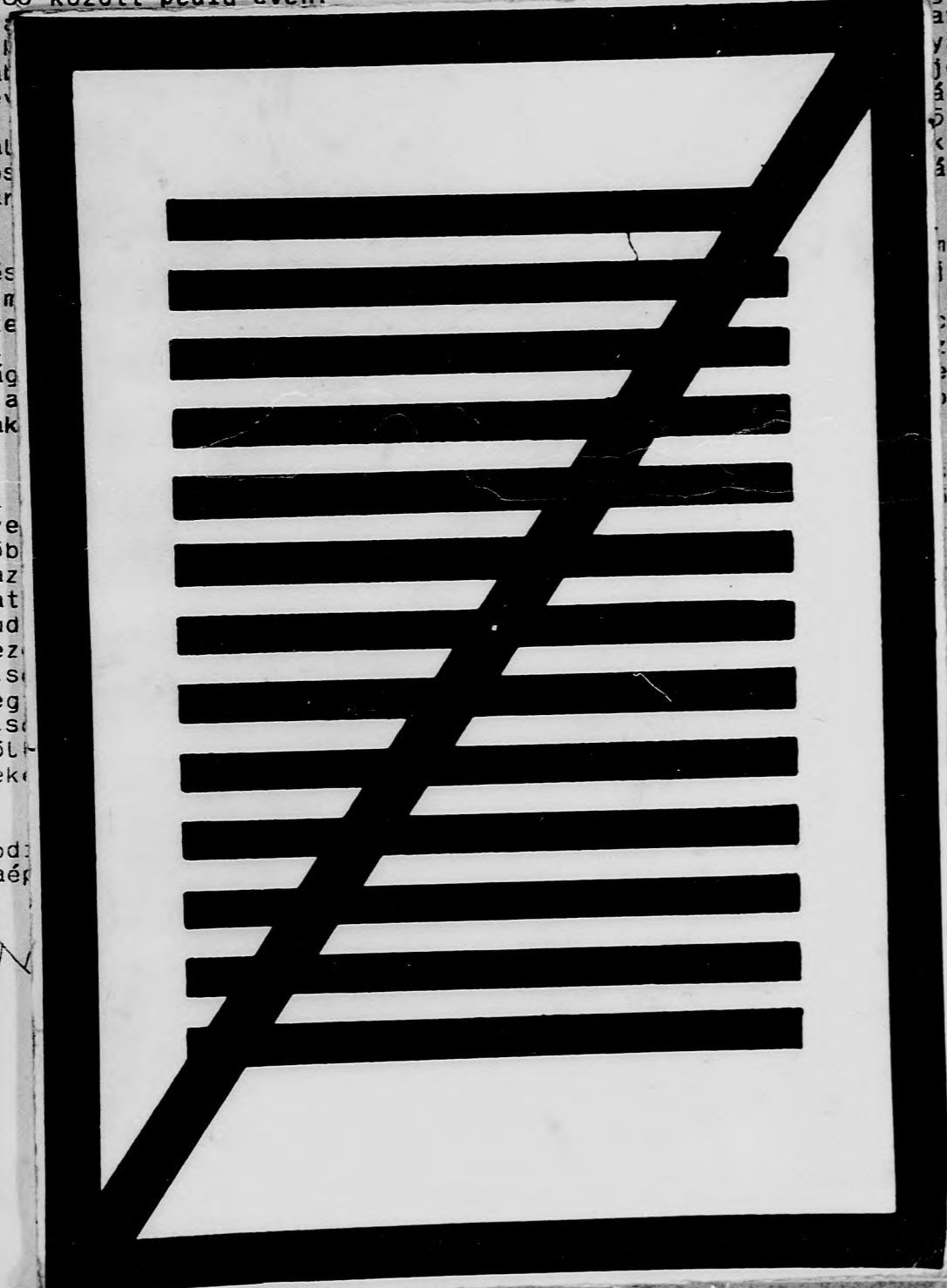
Hány:

dec. 9.: 5. lap

Budapest

1969. december 9.

országos műszaki fej-
e foglalkozik ha-
etőségeivel. ujsze-
karékosság volt az
zás, de hazai lom-
lító, 1970- és

ak
akl
fát
sév
az
zal
kos
tar

zés
a m
üze
di
ság
a
lak

ki
éve
töb
gaz
lat
bud
mez
el s
meg
el s
dől-
mek

sod
faég

N

an-
ya-
jedé-
ágban
szá-
karé-
ál

nénye-
ja össze
a nagy-
salá-
da-
kból,
si

za-
bb-
g
ami
áll-
tett.

az
Lep
ód
gö-
ele-

terv má
le

bb. 8. / népművészeti... folyt./ gy

ujdonságok a csigaszeses csempékből készült kandalló. a csempéken
nét és félcentiméter mélyen tizenhat centiméteres átmérőjű szem
helyezkedik el, zöld, sárga és bronz színnel díszítve, az első
kandalló ujdonságot a csopaki vízimalom csárdájában rakták össze.
russói István népművész alkotásaival díszítették egyebek között
a debreceni bolgár éttermet is. /mti/

bb. 9. bölcsődei tolvaj - kétévi szabadságvesztés

1 bc/tm/zs/gy/La

1969. december 9.

Ivánkovics Julianna, 27 éves foglalkozás nélküli, győri lakos
egy szombat éjszaka Budapesten a 16. kerületi Lándzsa utcai lakóte-
lepen kőborolt. kődarabbal betörte a telepi bölcsőde egyik abla-
kát, azt belülről kinyitotta, s bemászott a helyiségbe. a lezárt
ajtókat a helyszínen talált, illetve magával vitt szerszámokkal ki-
nyitotta. hétfőn hajnalig tartózkodott a bölcsődében, az ételekből
fogyasztott, s az ablakon át távozott. több mint 3 000 forint ér-
tékben különböző ruhaneműket, használati tárgyakat és élelmiszere-
ket vitt magával.

A központi kerületi bíróság Ivánkovics Juliannát - figyelembe
véve, hogy korábban többször megbüntették - kétévi szabadságveszté-
sre ítélte és kártérítésre kötelezte. /mti/

bb. 10. polietilén fólia védi, melegíti, fölülja a badacsonyi
szőlőket

vid-ká/gy/hgy

1969. december 9.

Érdekes kísérleteket fejeztek be és értékelték Badacsony-
ban a szőlészeti kutató intézet, valamint a műanyagipari kutató
intézet szakemberei. a két intézmény együttműködése a neves borvidék
legjobb veszedelme, a talajerozió ellen irányult.

A szőlők fölüljáról első részben műanyagot permeteztek a
szőlőkön, majd a szőlők közé és a lerakók oldalára, az össze-
gondoltan elhelyezett fóliát, s így megkötötték, míg a fövőtalajt a víz
a fólián tartja felül.

/folyt. köv./

N

bb. 10. /polietilén fólia.... folyt./ gy

prorózus szerkezete alkalmassá tette a víz befogadására, ugyanakkor akadályozta annak gyors elpárolgását. a módszer kitűnő, de rendkívül drága, így nagyüzemi méretekben semmiképpen sem alkalmazható. lényegében hasonló, de olcsóbb eljárást keresve később fekete polietilén fóliával fedték be a teraszok meredek lejtőit. az eredmény még a kutatókat is meglepte, nemcsak az eróziót akadályozták meg ezzel, de a szőlő tenyész körülményeit is javították. megbizonyosodott ugyanis, hogy a fólia aszályos időre is „elreklározza”, a csapadékot, így a szárazság nem gátolja a cukorképződést, s ami ugyan-csak figyelemreméltó, a talajmenti fagyoktól is megóvja, mintegy melegíti a szőlőket.

a gazdaságossági számítások is kedvező eredményt hoztak. a műanyagfólia holdanként alig 8 500 forintba kerül, s öt évig használható. a termés mennyiségi és minőségi növekedése révén ez a beruházás elfogadható időn belül visszatérül. ugyanakkor távlatilag is biztosítja a badacsonyi szőlőtermés alapvető feltételét, a megfelelő vastagságu termőréteget./mti/

.-.

- 7 -

NA

bb. 10. /polietilén fólia.... folyt./ gy

prorózus szerkezete alkalmassá tette a víz befogadására, ugyanakkor akadályozta annak gyors elpárolgását. a módszer kitűnő, de rendkívül drága, így nagyüzemi méretekben semmiképpen sem alkalmazható. lényegében hasonló, de olcsóbb eljárást keresve később fekete polietilén fóliával fedték be a teraszok meredek lejtőit. az eredmény még a kutatókat is meglepte. nemcsak az eróziót akadályozták meg ezzel, de a szőlő tenyész körülményeit is javították. megbizonyosodott ugyanis, hogy a fólia aszályos időre is „elraktározza”, a csapadékot, így a szárazság nem gátolja a cukorképződést, ami ugyan csak figyelemreméltó, a talajmenti fegyőktől is megvédi, mintegy melegíti a szőlőket.

a gazdaságossági számítások is kedvező eredményt hoztak. a műanyagfólia holdanként alig 8 500 forintba kerül, s öt évig használható. a termés mennyiségi és minőségi növekedése révén ez a beruházás elfogadható időn belül visszatérül. ugyanakkor távlatilag is biztosítja a badacsonyi szőlőtermés alapvető feltételét, a megfelelő vastagságu termőréteget./mt1/

..

- 7 -

NA

bb 11. szerdán: új forgalmi rend a krisztina körút és a mézsáros utca, illetve a népköztársaság utja és a nagymező utca kereszteződésében

i pr/gk/ny zs La

1969. december 9.

Szerdán új forgalomirányító berendezések kezdik meg működésüket a főváros öt közlekedési csomópontján. a jugoszláv tesla-cégtől vásárolt lámparendszerek sok újat, tudnak, kapcsolószekrényeikbe hét különböző programot lehet betáplálni, s miután külön jelzést adnak minden forgalmi sávra, használatukkal meg lehet szüntetni a kiegészítő táblákat, lámpákat. újdonságuk a lámpaszemekbe illesztett nyílkontur. a pirosban megjelenő nyíl például azt jelzi, hogy a következő szabad jelzés milyen irányba enged mozgást. így a gépkocsivezetők jóelőre látják majd, hogy áthaladhatnak-e a csomópontokon, kanyarodhatnak-e más útvonalra, illetve a mellékutakról bejuthatnak-e a főútvonalon zajló forgalomba.

az új forgalomirányító berendezések az i. kerületben a krisztina körút - mézsáros utca, valamint az attila - alagút utca kereszteződésében, a vi. kerületben a népköztársaság utja - nagymező utca kereszteződésében, a ix. kerületben a soroksári ut - hámán kató ut, illetve a soroksári ut - vágóhid utca kereszteződésében kezdik meg működésüket. ezzel egyidejűleg új forgalmi rend lép életbe a krisztina körút - mézsáros utca kereszteződésében. megtiltják az alagút utcából, illetve a mézsáros utcából a krisztina körútra balra a nagyívves kanyarodást. /ehelyett kerülő utirányt javasolnak a kosciuszko tádé és a kuny domonkos utcán, illetve a pauler utcán és a roham utcán át. / a vi. kerületben a népköztársaság utja - nagymező utca kereszteződésében változás lesz, hogy megengedik a népköztársaság utjáról a nagymező utcába balra nagyívben történő kanyarodást. /mti/

bb 12. nyolc országban vizsgáznak a keszthelyi hibrid kukoricák

vid/ká/ny hgy

1969. december 9.

nyolc ország kísérleti telepeire küldtek szállítmányt ezekben a napokban keszthelyről. a csomagok az új hibrid kukoricafajtákat tartalmazzák. a rendkívül korai, rövid tenészsídejű, georgikon 201-es és georgikon 301-es hibrid az elmúlt évek tapasztalatai szerint bőséges termést hozott a leghidegebb bakonyi és órségi szántóföldeken is. a nemesítők nagy jövőt jósolnak ezeknek a fajtáknak, különösen a magyarországtól északabbra fekvő tájak szántóföldjein. a megrendelők közül az ndk-beli, a lengyel, az nszk-beli, valamint az osztrák kutatóintézetek jövőre már nagyüzemi méretekben, vizsgáztatják, a georgikon kukoricákat.

/mti/
o -8-
8.20/ny

10 g¹⁵

--
8

bb 13. a késedelmesen fizető vállalatoknak szigorubb feltételekkel szállít a dunai vasmű

vid/ká/ny hgy

1969. december 9.

a dunai vasmű vállalati gazdálkodását az utóbbi időben érzékenyen érintette, hogy a kohászati nagyüzemnél rendelt acélárak ellenértékét sok vásárló vállalat késedelmesen, illetve csak peres úton egyenlíti ki. a késedelmesen fizetők száma október-novemberben háromszorosa volt a tavalyinak. a vasmű az utóbbi két hónapban százötvenkilenc millió forint értékben nyújtott be keresetet a gazdasági döntő bizottsághoz. sok vállalat a határozathozatal előtt fizetett, másokat viszont bírói határozattal köteleztek fizetésre.

a vasmű jövőre a késedelmesen fizető vállalatoknak csak szigorubb feltételekkel szállít. megállapodás tervezetét juttatott el az érintett vállalatokhoz, amelyben rögzíti, milyen fizetési határidőkkel hajlandó velük a kapcsolatot tartani. a vállalatok többsége levélben közölte, hogy elfogadja a feltételeket. /mti/

bb 14. újabb tanyai iskolákat szüntettek meg csongrád megyében

vid/ká/ny hgy

1969. december 9.

a hódmezővásárhelyi tanács végrehajtó bizottsága hozzájárult a város nagykiterjedésű határában lévő gorzsai és csomorkányi tanyai iskolák végleges megszüntetéséhez. mindkét helyen az elmúlt években fokozatosan elnéptelenedett a környék. az ezen a vidéken élő néhány gyermek a legközelebbi nagyobb iskolákba jár, már az idei tanévben. makó tanácsának végrehajtó bizottsága hasonló okok miatt ugyancsak két tanyai iskolát szüntetett meg.

más körzetekben igyekeznek közművesíteni, s villannyal ellátni a kisiskolákat. a minap fejeződött be zákányszék déli határ részén az egyik tanyai iskola villamosítása. a délmagyarországi áramszolgáltató vállalat rövidesen bevezeti a villanyt a szentes határában lévő lapistói tanyai iskolába is. /mti/

bb 15. tíz országba szállít hajlitott acélidomokat a dunai vasmű

vid/ká/ny hgy

1969. december 9.

a dunai vasműben gyártott acélprofilok, hajlitott idomok iránt külföldön növekszik az érdeklődés. a két nyitott és a két zárt profilhajlító gépen a negyedik negyedévben összesen tízennet ezer tonna ilyen acélidomot készítettek, amelynek nagyrészt exportáltak. jelenleg tíz országnak szállít hajlitott acélidomokat a dunai vasmű. a svédek részére különleges minőségű acélból gyártanak hajlitott profilokat. /mti/

8.05/ny

10 g¹⁵

--
-9-

bb 16. átadták a tiszaszalka-barabási utat

vid/ká/ny hgy

1969. december 9.

kedden átadták rendeltetésének a tiszaszalka- barabás közötti hét kilométeres felújított utszakaszt. a rendkívül rossz állapotban lévő, négy méter széles makadám utat hat méterre szélesítették és hideg aszfalttal látták el. /mti/

bb 17. befagyott a balaton

vid/ká/ny hgy

1969. december 9.

keddre virradó éjjel a balaton teljes kiterjedésében beállt a jég. a tó érdekes módon fagyott be az idén: a tihanytól kelet felé nyugati medencét 3-4 centiméteres jégréteg borítja, míg a keleti térfélen latyakos hóréteg fedi a vizet. kedden a megerősödött vihar már nem tudta mozgásba lendíteni a vizet és megbolygatni a tó téli takaróját.

a balatonon megszűnt a víziélet. a hajók már hétfőn délután teletőbe vonultak, s kedden egyetlen járat sem kísérelte meg a kifutást. megszűnt tihanyrév-szántód között a kompforgalom is. teletőbe vonultak a vízügyi kirendeltség, a folyamszabályozó és kavicskotró vállalat vízijárművei és befejezték az őszi gardázást a balatoni halászok is. /mti/

bb 18. az édzász figyelmeztetése: életveszéllyel fenyegetnek a leszakadt elektromos vezetékek a bakonyban

vid/ká/ny hgy

1969. december 9.

az északdunántúli ármaszolgálatató vállalat veszprémi üzemigazgatósága felhívja a bakony vidék lakosságának figyelmét, hogy a nagyarányú zuzmaraképződés rendkívül megterhelte az elektromos vezetékeket, amelyek szakadás esetén életveszéllyel fenyegetnek. porva községben a leszakadt elektromos vezetéket egy iskolás-gyermek találta meg, de szerencsére nem érintette meg és nyomban értesítette a szerelőket. a zuzmara okozta nagy teher és a tomboló vihar miatt újabb vezetékek szakadására lehet számítani, ezért az illetékesek fokozott óvatosságra intik a járó-kelőket. az elszakadt vezetékek a hófúvásban a legtöbb helyen nem láthatók. az édzász kéri a lakosságot, hogy ahol elszakadt vezetéket talál, gondoskodjanak őrzéséről, vagy elkerítéséről és azonnal értesítsék a legközelebbi szerelőt, vagy a helyi tanácsot. /mti/

-10-

11.03/ny

bb 19. dr. szekér gyula

k tz/./ny ie hgy

1969. december 9.

a nehézipari miniszter első helyettese vezetésével küldöttség utazott moszkvába a magyar-szovjet vegyipari munkacsoport ülésére.

/mti/

--

bb 20. több mint száz képviselő vett részt a jövő évi költségvetés tervezetének előkészítő vitájában - szerdán összeül az országgyűlés

i pr/gk/ny zs hgy

1969. december 9.

mint ismeretes, az elnöki tanács szerdára összehívta az országgyűlést. az esztendő utolsó parlamenti tanácskozásán - a napirendi javaslat szerint - a jövő esztendői költségvetésről döntenek a képviselők. az idén - első ízben az országgyűlés történetében - a költségvetés összeállítói már korábban megtanácskoztak a parlamenti bizottságokkal az államháztartás pénzügyi programtervezetéről. így lehetővé vált, hogy a képviselők már az előkészítés kezdeti stádiumában kiegészíthessék észrevételeikkel a költségvetési javaslatot.

az országgyűlés bizottságai októberben vitatták meg első ízben a jövő esztendőre tervezett költségvetést, s véleményük, indítványaik kellő időben hangoztak el ahhoz, hogy helyet kaphassanak a végleges költségvetésben. erről tanuskodik az elmúlt héten lezajlott ülésorozat, amikor a bizottságok joggal megállapíthatták: észrevételeiknek, kéréseiknek megfelelően alakult az 1970-es állami költségvetés. a bizottsági vitákban száznál több képviselő kért és kapott szót. egyöntetű állásfoglalás volt, hogy a jövő évi költségvetés összeállítói gondos, körültekintő munkát végeztek, s az 1970-es pénzügyi program elegendő fedezetet biztosít a legfontosabb feladatok elvégzésére.

a mostani ülészenkor várhatóan egy másik fontos jogszabályról, az új védjegy-törvényről is tárgyalnak majd. a védjegy-jogot jelenleg egy csaknem nyolcvan éves törvény szabályozza, amely a számtalan módosítás miatt szinte áttekinthetetlen. a bizottsági üléseken megfogalmazódott: mind gazdasági viszonyaink fejlődése, mind a szocialista jogrendszer teljes kiépítése időszerűvé teszi a védjegy-jog korszerű szabályozását. nemzetközi kapcsolataink fejlődése révén áruink mind szélesebb körben jutnak el a világ különböző országaiba, s éppen a védjegy teszi lehetővé előnyös értékesítésüket. korszerű védjegypolitikát sürget a hazai piac is, hiszen az áruválaszték bővülésével éppen a védjegy segíti a vásárlók tájékozódását a kedvező fogyasztói tapasztalatok kialakítását. /mti/

--

-11-

11.55/ny

Tó 125

bb. 21. kétmilliárd forint értékű alkatrész és műszaki áru a téli mezőgazdasági gépjavításokhoz

i jf/jj/ie/gy/hgy

1969. december 9.

a december eleji havazás véget vetett az idei mezőgazdasági munkáknak; a gazdaságokban megkezdődött a téli gépjavítások ideje. amint a mezőgazdasági gépalkatrész ellátó vállalat vezetői az mti munkatársát tájékoztatták a téli gépjavításokhoz a vállalat mintegy 2 milliárd forint értékű alkatrészt és műszaki árut biztosított. a január-februári javítási főszezonig külföldről további 80 millió forint értékű alkatrészt várnak. ezekre a tételekre a vállalat már tavasszal megkötötte a szállítási szerződéseket.

az idén sajátos helyzet alakult ki az alkatrészek és a műszaki áru forgalmazásánál. az elmúlt években, amikor a nagyobb gépjavító vállalatok hozták rendbe a gazdaságok gépeit, az évvégi hetek a forgalmazók szempontjából eseménytelenül teltek el. de mióta a gazdaságok többsége önállóan javítja saját gépeit, a helyzet gyökeresen megváltozott. különösen így van ez idén, amikor a jó termés az anyagi feltételeket is megteremtette az alkatrészek beszerzéséhez. a gazdaságok már novemberben és december első hetében is nagyobb megrendeléseket adtak fel a 19 megyei agroker-telepre és a megév központi raktáraiba. a korábbi holt szezon idén már nem tapasztalható.

az illetékesek elmondták azt is, hogy a javítási idényre most valamivel kisebb alkatrész-készletet biztosítottak, mint egy évvel ezelőtt. ez azonban - a kereskedelmi szakemberek véleménye szerint - nem okoz majd gondot. másfél hónappal ezelőtt ugyanis véget ért a nagyszabású leértékelési akció, amelynek keretében félétven át árusították a lassan „kifutó”, elavulófélben levő gépek csere-darabjait. ilyenek például az utas, a dt-4 és más traktorok, amelyeknek már csak egy-két évi munkát engedélyeznek, és utána kicselezik. a korszerű, újabb típusok alkatrészeiből azonban idén több van, mint egy évvel ezelőtt./mti/

bb. 24. nivó-díj

j/zs/gy/hgy

1969. december 9.

a művelődésügyi minisztérium nivódíjjal jutalmazta a szolnoki szigligeti színház művészeit jókai annak fejéuk felől a tétőt című darabjának előadásáért./mti/

11.55/gy

- 12 -

To 1325

bb. 25. ötven éves az elzett - hitelverseny, vidéki ipartelepítés a lakosság jobb ellátásáért

t sl/gg/ie/gy/hgy

1969. december 9.

mausz péter, az elzett fémlemezipari művek vezérigazgatója kedden sajtótájékoztatót tartott a vállalat alapításának 50. év-fordulója alkalmából. elmondta, hogy termékeik, a lakatok, záruk butorvasalások iránt igen nagy a hazai igény, ezért az ugyancsak növekvő exportrendeléseknek az idén már nem tudtak mindenben eleget tenni. ugyanannyit szállítanak külföldre mint tavaly, ugyanakkor a belkereskedelemnek körülbelül 3 százalékkal több árut adnak át. az elzett lakat-, zár- és butorvasalás azonban még így is hiányzik, a gyártást nagyszabású műszaki fejlesztéssel és vidéki ipartelepítéssel akarják fokozni. részt vesznek abban a hitelversenyben, amelyet a magyar beruházási bank hirdetett: 36,5 millió forint hosszulejratu beruházási és 33 millió forint forgóalap hitelt kértek, amit a hazai ellátás javításárá akarnak felhasználni. ha ezt az összeget megkapják, úgy 1972-ben 88 millió forinttal több árut tudnak szállítani a belkereskedelemnek, mint az idén.

a gyártás átcsoportosítása, átszervezése is napirendre került. a fővárosi és a hajdu-bihar megyei tanács segítségével berettyóújfalun új üzemet létesítenek, s budapestről ide telepítik a drótfonatok, drótszövetek, a benzinkannák és a tűzoltókészülékek gyártását. szécsényben 11 millió forintért megvásárolták a gépjavító állomás épületét, ahol 1970 január elsején megkezdik a záruk, lakatok és vasalások gyártását, ugyanakkor sopronban épületzárak készülnek majd nagyobb tömegben.

a kereslet csökkenése miatt korábban szóba került, hogy a vállalat fémlemezarúgyára abbahagyja a játékok előállítását. nemrég azonban a trial nagykereskedelmi vállalat nagyobb tételekre jelentette be igényét, öt évre előre lekötötte kapacitásuk jelentős részét, sőt a gyártás korszerűsítéséhez jelentős összegekkel is hozzájárul. ennek alapján a következő öt évben évente 38 millió forint értékű árut hoz forgalomba az elzett a trial nagykereskedelmi vállalat utján.

a nagymultu gyár félév századának fontosabb állomásairól, s terveiről szombaton jubileumi ünnepségen is megemlékeznek./mti/

12.05/gy

- 13 -

To 1325

bb. 22. az iskolákon kívül már husz napközi otthonnak is van televíziója borsodban

vid-ká/gy/hgy

1969. december 9.

borsod megyében valóra vált a jelszó: minden általános iskolának van már televíziója. az országos akció keretében a borsodi üzemek, bányák, vállalatok és ifjúsági szervezetek eddig 175, a megyén kívüli intézmények pedig 65 nagyképernyős készüléket ajándékoztak az iskoláknak. a mozgalom tovább szélesedik a megyében: megkezdtek a napközi otthonok felszerelését tv készülékekkel. eddig 20 napközi otthonnak ajándékoztak nagyképernyős készüléket./mti/

bb. 23. keddtől a borsodi regionális rendszerből is kap ivóvizet miskolc

vid-ká/gy/hgy

1969. december 9.

a miskolci és a borsodi regionális rendszer üzemeltető sajtómenti vízművek között létrejött megállapodás alapján mintegy tízen két kilométer hosszú csővezeték építettek bódva és miskolc között, s ezzel összekötötték a két hálózatot. kedden a borsodi regionális rendszerből megkezdtek az ivóvíz „szállítását”, miskolcra. jelenleg naponta kétezer köbmétert vesznek át, s ezzel a vízzel látják el a szentpéteri kapui kórházvárost, valamint az ott épülő új városrészt.

a két rendszer összekötésével mintegy ezer kilométeres csőhálózat alakult ki a borsodi iparvidéken: miskolctól ózdig, a rakaicai tótól a lázbérci víztárolóig. a „körvezetékkel”, a borsodi ipari medencében bárhol fellépő vízhiányt ki tudják egyenlíteni./mti/

bb. 26. a magyar-szovjet timföld és alumíniumipari egyezmény alapján fejlődik a magyar ezüst termelése és feldolgozása - 1975-ben 1,9 millió tonnát termelnek a bakonyi bauxitbányák

ö vid-kz/tné/ká/gy/hgy

1969. december 9.

a magyar-szovjet timföld- és alumíniumipari egyezmény keretében mind szembetűnőbben és szélesebb körben bontakoznak ki a magyar ezüst hasznosításának új távlatai. bauxit bányáink, amelyek jelenleg maradéktalanul kielégítik mind a hazai timföldgyárak, mind pedig az export igényeit, megtették az intézkedéseket a termelés ugrásszerű növelésére. már 1967-ben megkezdtek egész európa legkorszerűbb bauxitbányája, a halimba 3. kialakítását. ebből a bányából már az idén 200 ezer tonna bauxitot hoztak felszínre. termelése még a következő évben is ezen a szinten lesz, de a folyamatban levő nagyszabású beruházás eredményeként 1972-től már évente kerekén 600 ezer tonna bauxitot termel és szállít a bánya. folyamatban van az iza 2. elnevezésű új bánya feltárása, ütemterv szerint halad a feltárás a darvas-tó 2., és az iza-dültnyiresi koncentrációnál is. fejér megyében hozzá fogtak a rákhegy 2. elnevezésű bánya feltárásához. ennek kialakítása 650 millió forintba kerül. 1972-ben, bár akkor még csak részlegesen termel, már 50 ezer tonna bauxitot szolgáltat a feldolgozó iparnak. a bánya teljes feltárása 1974-ben fejeződik be, s attól kezdve évi termelése eléri a 350 ezer tonnát. fejér megyében ezenkívül új bányát alakítanak ki bittó 2. néven. /folyt. köv./

12.25/gy

- 14 -

bb 26. / a magyar-szovjet1.folyt/ny

a bakonyban -fenyőfő térségében - jövőre kezdik meg a bauxitbányászat előkészítését. új bányák kialakításával s a jelenlegi „részkapacitások”, felfuttatásával 1972-73-tól ugrásszerűen megnő a bakonyi bauxitbányák teljesítménye. a maximumot a jelenlegi tervek szerint 1975-ben érik el. ebben az évben a bakonyi bauxitbányák együttesen 1.9 millió tonna nyersanyagot termelnek, és szállítanak a feldolgozó iparnak. a fejér megyei bányák évi termelése ugyanakkor 880 ezer tonna lesz.

a termelés felfuttatásával párhuzamosan kiterjedt kutatómunkát végeznek a szakemberek a termelés későbbi szinten tartása és további fejlesztése érdekében. a nagyszabású munka végén most már részletesen kirajzolódnak a geológusok térképein a magyar bauxitkincs elhelyezkedésének körvonalai. a legnagyobb készlet, mint most már kétségtelen, halimba és fenyőfő térségében található. mintegy ötezer furással feltérképezték a kisebb foltokban lévő, de még a karsztvíz-nívó felett bányászható nyirádi előfordulási helyeket is. jó eredményt hoztak a részletes kutatások iszkaszentgyörgy, nagytárkány, darvas-tó és kincsesbánya környékén is. a már végrehajtott felderítő kutatások a bakony legkülönbözőbb helyein - a kabhegyen - nyirádtól északra, továbbá bakonyoszló, dudar és tés környékén - jártak jó eredménnyel. a szakemberek megállapítása szerint a feltérképezett bauxitkészlet, a tervezett magyarányu fejlesztés mellett is, legalább negyedszázadra elegendő.

a magyar bauxitkincs kölcsönösen előnyös kihasználására kötött magyar-szovjet timföld- és alumíniumipari egyezmény végrehajtásának hazai kulcsberuházása az ajka ii. új timföldgyár építése. a több mint kétmilliárd forintos költséggel épülő korszerű nagyüzem első lépcsőjének üzemelése a kivitelezés jelenlegi helyzetéről ítélve, már 1971-ben megtörténhet. a folyamatos termelés megkezdését így 1972-re tervezik. az új üzem évente 240 ezer tonna timföldet állít majd elő. építésének előkészületei 1967-ben, tehát a bánya fejlesztésével párhuzamosan kezdődtek meg, csaknem 150 millió forintos költséggel. az idén - az előbbinél jóval nagyobb összeg felhasználásával - hozzáálltak az egyes üzemrészek alapozásához és előrehaladt a vörösiszapülepítő tartályok építése is. megkezdődött az egyes részberendezések helyszínre szállítása. az új üzemóriást szovjet, csehszlovák, román és magyar gyártmányú gépekkel szerelik fel.

/folyt köv/

-15-

12.30/ny

Tb 1324

bb 26. / a magyar-szovjet2.folyt/ny

másik nagy bauxitfeldolgozó üzemünkben - az almásfüzitői timföldgyárban - már az 1970-es év nagy fordulópontot jelent: befejeződik az 1962 óta tartó nagyarányú bővítés. mintegy másfél milliárd forintot költöttek az üzem átalakítására, korszerűsítésére, bővítésére. az ideán üzembehelyezték az utolsó termelőberendezéseket is, s így jövőre csupán az új gyári erőmű és a hozzá tartozó segédberendezések átadása húzódik át. a nagybányai beruházás eredményeként 1970-ben már 250 ezer tonna timföldet gyártanak almásfüzitőn, amely a hazai timföldtermelés 56,8 százaléka lesz, 1971-ben pedig elérik a bővítés végső célját: a rekonstrukció előtti termelés kétszeresét. attól kezdve évente 280 ezer tonna timföldet készit ez a nagyüzem.

a gyár bővítés lehetővé teszi az export fokozását is. az almásfüzitői üzem dolgozóira ugyanis renkívül fontos feladat hárul a magyar-szovjet timföld- és alumíniumipari egyezmény teljesítésében. ennek keretében jövőre 193 ezer tonna timföldet szállítanak a szovjetunióba, de ezenkívül nagyobb ndk, csehszlovák és román megrendeléseknek is eleget tesznek. a szomszédban elhelyezkedő tatabányai alumíniumkohót is teljes egészében az a gyár látja el nyersanyaggal, s a gyár ebben a vonatkozásban is hiánytalanul eleget tesz kötelezettségeinek. szállításaival lehetővé teszi, hogy a tatabányai alumíniumkohó az idei 14 ezer tonnával szemben jövőre 14.800 tonna alumíniumot készítsen. a kohó egyébként a következő évben elsősorban a kiváló minőségű, úgynevezett négykilences alumínium termelését növeli. e nyersanyagra mindenütt szükség van, ahol kondenzátorokat készítenek s mivel termelése nagy rizikóval jár, a legfejlettebb alumíniumiparral rendelkező országok közül is csak franciaországban, az ndk-ban, az nszk-ban és a szovjetunióban készílik. a tatabányai kohó termelésének kockázatossága ellenére jövőre az idei 670 tonna helyett 750 tonnát készit belőle. az ehhez szükséges beruházás mellett tovább folytatják a gyár rekonstrukcióját is. ennek keretében a jövő év első felében üzembe helyezik azt az új szilíciumos egyenirányítót, amely az egyes és a kettes kohócsarnok számára alakítja át az eddiginél jobb hatásfokon az áramot. ezzel lehetővé válik, hogy a tervezett termelésnövekedést lényegében az energiafelhasználás növelése nélkül valósítsák meg. /mti/

-16-

12.35/ny

Tö 13²⁴

bb. 27. elítélték az algyői gázolinrobbanásért felelős személyeket
vid-kz/gy/cz 1969. december 9.

a szegedi járásbírósa ítéletet hirdetett a mintegy fél évvel ezelőtt hat embert megölt algyői gázolinrobbanás felelőseinek ügyében. amint ismeretes, mind a hat áldozat az algyői olajmezőn egy lakókocsiban tartózkodott. egyikük cigarettázás közben felnyitott egy szabálytalanul ott tárolt gázolinnal telt kannát, amely azonnal felrobbant. valamennyien olyan súlyos égési sérüléseket szenvedtek, hogy a leggondosabb klinikai ápolás mellett is meghaltak.

a vizsgálat megállapította, hogy papp istván 21 éves gázkutató ruhamosásra használja fel. ehhez engedélye nem volt. a kanna elszállítását hunyadvári istván 49 éves gázkutató vállalta. ennek azonban nem tudott eleget tenni, ezért a kanna hazaküldetését a következő műszakban szolgálatba lépő temkó lászló 21 éves gázállomáskezelőre bízta. a robbanás abban a pillanatban következett be, mielőtt temkó belépett volna a kannáért a lakókocsiba, így ő sértetlenül megmenekült.

a bíróság halált okozó gondatlan veszélyeztetés büntette miatt papp istvánt egy év nyolchónapi, hunyadvári istván egy év hathónapi szabadságvesztésre ítélte. letöltését mindkettőjüknel ötévi próbaidőre felfüggesztették. temkó lászlót egyévi szabadságvesztésre ítéltek, amelynek letöltését három évre felfüggesztették. az ítélet nem jogerős. az ügyész súlyosbításért fellebbezett, a vádlottak pedig felmentésért folyamodtak./mti/

Helyezte a lakókocsiba a kanna gázolint, azzal, hogy azt otthon

bb. 28. visszatértek intézetükbe az ételmérgezést szenvedett pécsi gyerekek

vid-ká/gy/cz

1969. december 9.

pécsett a gyermek- és ifjúságvédő intézetből ételmérgezés gyanújával vasárnap kórházba szállított 27 fiú és leány egészségi állapotáról jó hírt közölt a városi köjál igazgatója: a megbetegedés könnyű lefolyású volt, így a gyerekek kedden visszatérhettek intézetükbe. egy gyermeket tartottak csak vissza a megyei kórház fertőző osztályán, de őt is torokgyulladás miatt.

/folyt. köv./
13.10/gy
t

- 17 -

Tö 14¹⁴
1630 Dm

bb. 28. / visszatértek... 1. folyt./ gy

az ételmérgezéssel kapcsolatos laboratóriumi vizsgálatok előreláthatóan szerdán fejeződnek be./mti/

..

bb. 29. a nagycsányi közlekedési karambol három sérültjét ápolják kórházban

vid-kz/gy/cz

1969. december 9.

a nagycsányi vasuti megállóhelynél hétfőn délután történt tolatóvonat-autóbusz karambol sérültjeinek állapotáról kedden megnyugtató tájékoztatást adott a pécsi 3-as számú honvéd kórház. a beszállított tíz személy közül még hétfőn este heten hazatérhettek. a baleset következtében hárman szenvedtek nyolc napon túl gyógyuló, de nem súlyos sérülést: a vonatnak ütközött aköz autóbusz vezetője, falk Jenő, továbbá az autóbusz utasai közül orsós János 2. és Pósa Dezső, akiket agyrázkódás és fejsérülés miatt továbbra is bent tartottak a kórházban.

az összeütközés következtében a tolatóvonat mozdonyának első futókereke kisiklott. az emiatt keletkezett forgalmi akadályt a más műszaki mentőosztaga négy óra múlva elhárította és hétfőn este 19 órától a pályán ismét megindulhatott a vasuti közlekedés.

a baleset körülményeinek vizsgálata még tart./mti/

..

bb. 30. építőipari ujitási kiállítás - börze a műszaki ujdonságokból

t sb/mm/gy/cz

1969. december 9.

az építők róza Ferenc művelődési házában kedden megnyitott építőipari ujitási kiállításon 21 vállalat mutatja be 85 műszaki ujdonságát, ujitását, találmányát. a bemutató egyúttal ujitási börze is. ez az első eset, hogy egy ágazat börze jellegű kiállítást rendezett, amelyen az országos találmányi hivatal ujitásokat értékesítő irodája gondoskodik a műszaki ujdonságok értékesítéséről, a kereslet felméréséről és az ujitások gyártásának megszervezéséről. ezért a naponta délelőtt 9 órától délután két óráig látogatható kiállítás december 19-1 zárásáig állandó ügyeletet tart, s tájékoztatási és értékesítés-szervezési munkájával lényegesen meggyorsítja az ujitási tapasztalatcserét, az ujdonságok gyakorlati felhasználását.

/folyt. köv./
1.15/gy

- 18 -

Tóth
16:30 Dny

bb. 30. / építőipari ujitási..... folyt./ gy

a kiállítást országos ujitási tanácskozás vezette be. csaknem 200 szakember vont mérleget a két évtizedes ujitási mozgalom ágazati eredményéről, amely szerint mintegy 150 ezer ujitás és találmány felhasználása több mint kétmilliárd forintos megtakarítással segítette az építőipar munkáját. a tanácskozáson elsősorban az ujitási mozgalom továbbfejlesztésének feladatairól tárgyaltak. szathmáry László, az építésügyi és városfejlesztési minisztérium műszaki fejlesztési főosztályának vezetője beszámolt arról, hogy a minisztérium az országos találmányi hivatallal és az építők szakszervezetével közösen többek között megvizsgálta a vállalati ujitási szabályzatokat. megállapították, hogy a vállalatok túlságosan szélesre szabták a hivatásszerű műszaki fejlesztéssel foglalkozó műszakiak körét, s mivel e dolgozók ujitási díjazását nem garantálják fékezik a mozgalmat. eddig csak elvétve éltek a vállalatok az egyes műszaki problémák megoldására rendezhető ujitási pályázatok lehetőségével és nem szabályozták e fontos módszer helyi alkalmazásának feltételeit sem.

a minisztérium intézkedési tervet dolgozott ki az ujitási mozgalom támogatására. a tapasztalatcserét segíti egy új kiadvánnyal, az építésügyi tájékoztatási központ gondozásában negyedévenként megjelenő építőipari ujitások országos értesítőjével. a korábinál több segítséget nyújt a vállalatoknak a külföldi licencek megvásárlásához és az ujitási feladattervek elkészítéséhez. az a cél, hogy szoros összhangot alakítsanak ki a műszaki fejlesztés és az ujitási mozgalom között. így a negyedik ötéves tervben is elsősorban az építőipari munka gyár-jellegű, nagyüzemi módszereinek kiszélesítésében számítanak az ujitók és a feltalálók segítségére.

a tanácskozáson juhász Ottó, az építők szakszervezetének titkára és szathmáry László évm főosztályvezető eredményes munkájuk elismeréseként tíz ujitónak és feltalálónak nyújtotta át az építőipar kiváló dolgozója kitüntetést./mti/

..

13.20/g

- 19 -

Tóth

bb. 33. időjárásjelentés

j/gy/cz

1969. december 9.

a meteorológiai intézet jelenti kedden délben:

többfelé hófuvás

nyugat-európán át, valamint Lengyelországon keresztül egészen moszkváig néhány száz kilométeres sávban leszálló légmozgással csendes és hideg az idő. ezzel szemben kontinensünk más részein változékony szeles és csapadékos az időjárás. tovább tart a télies zord idő a földközi tenger térségében hosszú idő óta fennálló ciklon hatása az alpok, a nyugati-kárpátok vidékén és a balkán-félsziget északnyugati részén. itt egyes helyekről erős havazást, hófuvást jelentenek. a kárpátok keleti oldalán pedig tartós esőzések vannak.

hazánkban hétfőn folytatódott a borult idő. a dunántúlon viharos szelek fújtak. többfelé havazott, a keleti országrészben havas eső, ónos eső hullott. az elmúlt 24 óra alatt a lehullott csapadék mennyisége elérte a 10-23 millimétert, de kistelekről 25, bajáról 27, kiskunhalasról 30, kalocsáról 32, bácsalmásról 34 millimétert jelentettek. a dunántúlon és a mátra vidékén a hóréteg vastagsága általában 30-45 centiméter, de a déli megyékben eléri az 50-55 centimétert is. a hőmérséklet napközben nyugaton 0- mínusz 4, keleten 0- plusz 4 fok között alakult. kedden hajnalra plusz 1- mínusz 5 fokig hült le a levegő. délelőtt folytatódott a borult, csapadékos időjárás. a nyugati megyékből ismét hófuvásokat jelentett a hőmérséklet 11 órakor plusz 2- mínusz 4 fok között váltakozott.

budapesten hétfőn a hőmérséklet napi középértéke mínusz 1,0 fok volt, 2,7 fokkal alacsonyabb, mint a sokévi átlag.

ma 12 órakor budapesten a hőmérséklet 3 fok volt, a tengerszintre átszámított légnyomás 762 milliméter, erősen emelkedő irányzatú.

várható időjárás szerda estig: nyugaton időnként felszakadozó felhőzet, máshol borult idő, többfelé havazás, keleten még havas eső. helyenként erős északi-északkeleti szél. többfelé hófuvás. várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet mínusz 2-7, legmagasabb nappali hőmérséklet szerdán plusz 1- mínusz 4 fok között.

a duna vízállása budapestnél 130 centiméter./mti/

.-.

13.30/gy

- 20 -

v. Tó 144

bb. 31. a gazdasági „műtét” sikerrel járt: talpra állt a szanálási eljárás alá vont közármislenyi damjanich tsz

vid/ká/ny -cz

1969. december 9.

a baranya megyében működő közármislenyi damjanich tsz ellen a tavasz folyamán szanálási eljárást indítottak, mivel a közös gazdaság - döntően belső hibák miatt - fizetéseképtelenné vált. a tagok, vezetők mulasztásaiból származott veszteséget az állam természetesen nem vállalhatta magára, ezért annak minden következményét a szövetkezeti gazdáknak kellett viselniük. a fél évvel ezelőtt tartott rendkívüli közgyűlésen a damjanich tsz tagjai úgy határoztak, hogy nem oszlatják fel a nagymultu termelőszövetkezet, továbbra is folytatják a közös gazdálkodást. a megyei tanács akkor másfélmillió forint óvadékot helyezett letétbe a nemzeti banknál, hogy a 3800 holdas üzem folytathassa működését. a pénzügyivesztés jogán viszont átmenetileg „gyámsága” alá vonta a tanács a termelőszövetkezetet: a szakemberekből álló szanálási bizottság intézkedési tervet dolgozott ki, s kötelezte a vezetőket és a tagokat annak végrehajtására.

baranyában első ízben került sor ilyen - az új gazdaságirányítási rendszer elveivel összhangban álló - gazdasági, pénzügyi rendezésre egy mezőgazdasági nagyüzemben. s most már bizonyos, hogy a „műtét”, sikerrel járt: a közármislenyi damjanich tsz talpra állt. a szanálási intézkedések végrehajtása során felszámolták a veszteséges üzemágakat - köztük egy sor felesleges, ráfizetéses melléküzemágat - és új jövedelemforrásokat nyitottak meg. átalakították a vetésszerkezetet, növelték a nagyobb hasznot hajtó növények vetésterületét. az adósságok minél hamarabb történő visszafizetése érdekében a tagok személyes jövedelmét a törvényben megszabott minimumra csökkentették. a szövetkezeti gazdák helytállását dicséri, hogy ennek ellenére senki sem hagyta ott a damjanich tsz-t. a munkafegyelem megjavult és az új vezetőség hozzáértéssel, szakszerűen irányítja a közös gazdaságot. a kedvező időjárás is segítette a „lábadózó”, termelőszövetkezetnek. a legtöbb növényből a tervezettnél nagyobb termést takarítottak be.

a közármislenyi szövetkezeti gazdák máris visszafizették a megyei tanácsnak az óvadék fejében letett másfélmillió forintot. a damjanich tsz, a jelek szerint, veszteség nélkül zárja az 1969-es évet, sőt kilátás van arra is, hogy a tagok megkapják a visszatartott husz százalékos kiegészítő részesedésüket is.

/mti/

-.
-21-

13.38/ny

Tó 144

bb 32. félmillió palackkal több pezsgő - a magyar állami pincegazdaság sajtótájékoztatója

t jf/gg/ny -cz

1969. december 9.

mihalusz ferenc, a magyar állami pincegazdaság vezérigazgatója kedden sajtótájékoztatón ismertette a magyar pezsgő-gyártás helyzetét. elmondotta, hogy a pezsgő egyre inkább a keresett szeszesitalok közé tartozik: az elmúlt évhez képest idén félmillió palackkal többet hoztak belőle forgalomba. a belkereskedelem megrendelésére a gazdasághoz tartozó vállalatok összesen 1,9 millió palack pezsgőt készítettek. ugyanakkor csaknem egymillió palackot külföldre szállítottak. a magyar pezsgő különösen keresett a német demokratikus köztársaságban, a szovjetunióban, csehszlovákiában; az újabb megrendelők közé iratkozott fel egyebek között jugoszlávia. az elmúlt öt évben egyre növekvő mennyiséget szállítottak a népszerű italból angliába, braziliába, svájcba, belgiumba, olaszországba és ausztriába.

a hazai ,, pezsgő-piac,, egyre inkább bővül. jótékonyan érezteti hatását az, hogy az új mechanizmus lehetővé tette a különböző vállalatok közötti egészséges konkurrencia kialakulását. a budafoki gyár termékeit újabb jól kiegészítik a pécsi pezsgőgyár a volt litke gyár italai. a pannónia márkájú pezsgőket újabb már külföldön is keresik. Ezeket

a magyar állami pincegazdaság üzemei jelenleg huszféle pezsgőt hoznak forgalomba. karácsonyi ujdonság a pécsi gyár pannónia dry, pannónia dux és pannónia vörös pezsgője, valamint a budafoki üzem hungária brut-ja és a triász pezsgő. ezek a legújabb minták szilveszterre már megvásárolhatók az üzletekben

a magyar állami pincegazdaság arra törekszik, hogy az évente gyártott palackok számát hatmillióra növelje. a vezérigazgató elmondotta még: annak ellenére, hogy a pezsgő a szabadárú kate-góriába tartozik, az árát mégsem akarják felemelni, miután meg akarják alapozni az elkövetkező évek várhatóan nagyobb belkereskedelmi forgalmát. /mti/

..

bb 37. városfejlesztési előadás - papoknak

khi/mm/zs ny -cz

1969. december 9.

sarlós istván, a fővárosi tanács végrehajtó bizottságának elnöke kedden az újvárosháza nagytermében előadást tartott a főváros életéről és fejlődéséről a budapesti egyházak papjai részére. az előadás után a fővárosi tanács elnöke baráti beszélgetésen fogadta a megjelent egyházi vezetőket. /mti/

..
-22-

13.55/ny
T₁₄₄

bb. 34. a bérszínvonal alakulásáról tárgyalt az édosz elnöksége

t jf/tm/ie/gy/cz

1969. december 9.

kedden ülést tartott az édosz elnöksége; az élelmiszeripari üzemek bérfelállítását tárgyalta meg. az iparágban a részesedési alap terhére idén átlagosan 3 százalékos bérfelállítást hajtottak végre. az elmúlt két évben összesen 4,4 százalékkal nőtt a bérszínvonal. ezt a nagyobb arányú növekedést feltétlenül indokoltá teszi az, hogy az élelmiszeriparban a népgazdaság más ágazataihoz képest a keresetek viszonylag alacsonyok.

az elnökség megállapította, hogy néhány helyen a bérfeszültség továbbra is problémát okoz. egyes iparágak bérszínvonala túlságosan alacsony, például a konzerv-, az édes-, a likőr-, a dohány- és a borsóiparban, valamint a tanácsi szesz és szikviziparban. néhány iparágban a bérszerkezet összetétele is kifogásolható, mert például a mozgó - a prémium, jutalom, stb. - aránya túlságosan magas. /mti/

..

bb. 35. kgst tanácskozás a termelékenységéről

t tz/tr/ie/gy/cz

1969. december 9.

kedden délelőtt a palace szálló különtermében megkezdődött a kgst közgazdasági állandó bizottsága termelékenységi munkacsoportjának 16. ülése. az ülésen, amelyet friss istván akadémikus, a magyar közgazdasági állandó kormánybizottság elnöke nyitott meg, részt vesznek bulgária, csehszlovákia, lengyelország, magyarország, a német demokratikus köztársaság, románia, s a szovjetunió képviselői.

az elmúlt két évben a termelékenység növelésével kapcsolatos kérdésekről a szocialista országokban 11 tapasztalatcsere-szemináriumot tartottak; a mostani ülésen megvitatják ezek eredményeit és a munka célszerű folytatását. megtárgyalják a termelékenység fogalmát, tényezőit és mérését. ennek során minden küldöttség ismerteti a hazájában kialakult felfogást, módszereket és a felmerült problémákat. a munkacsoport ezen az ülésen határoz jövő évi munkatervéről is.

az ülés a tervek szerint pénteken ér véget. /mti/

..

13.55/gy

- 23 -

T₁₅₀₀ ✓
színvonalának összehasonlítására alkalmas módszereket, s az ezzel kapcsolatos további teendőket, valamint a munka népgazdasági termelékenységének

bb. 36. életveszély! - a magyar villamos művek tröszt felhívása

i tz/tr/ie/gy/cz

1969. december 9.

a dunántúlon a rendkívüli arányú havazás és a viharos erejű szél sok helyen eltépte a villamosvezetékeket. az esetleges további havazások, sőt akár a várható zuzmaraképződés miatt is az ország különböző területein bármikor újabb szakadások következhetnek be.

ezért a magyar villamos művek tröszt nyomatékosan felhívja az ország lakosságának figyelmét, hogy az elszakadt villamos vezetékek érintése halálos áramütést okozhat. az elszakadt vezetékeket tehát ne érintsék, sőt ne is közelítsék meg, hanem ha ilyen észlelnek, haladéktalanul értesítsék róla az illetékes áramszolgáltató vállalat legközelebbi kirendeltségét vagy környezeti szerelőit./mti/

bb. 38. közlekedési balesetek

i zsu/tr/zs/gy/cz

1969. december 9.

személygépkocsi ütötte el galgóczi albert 69 éves nyugdíjas, budapesti lakost, a 2. kerületben a szilágyi erzsébet fasor és trombitás utca kereszteződésénél. galgóczi albert súlyos, nem életveszélyes sérülést szenvedett.

csepelen, a kossuth tajos utcában szilágyi csaba 24 éves lakos, budapesti lakos motorkerékpárjával összeütközött egy személygépkocsival. a motorkerékpáros súlyos sérülést szenvedett./mti/

bb. 39. december 22-től január 8-ig tart a szakmunkástanulók szünete

i sb/gg/ie/gy/cz

1969. december 9.

a munkaügyi miniszter új rendelkezésben szabályozta a szakmunkástanulók 1969-70-es tanévének téli és tavaszi szünetét. korábban mindössze hat munkanapig tartott a szakmát tanuló fiatalok téli szabadsága. az új intézkedés alapján már 13 munkanapot tölthetnek pihenéssel. a téli szünet december 22-én kezdődik, s a szünet előtti utolsó tanítási nap december 20-a. ennyiben az általános és középiskolás diákok téli szünetével, de a befejezés időpontja már eltér, mert a szakmunkásképző iskolák tanárai nem vesznek részt a népszámlálás lebonyolításában.

/folyt. köv./
14.15/gy

- 24 -

NA 1520
1400 DM

bb. 39. / december 22-től.... folyt./ gy

a szakmunkás tanulók téli szünete így 1970. január 8-ig tart, s a szünet utáni első tanítási nap január 9-e csütörtök. a kereskedelmi, vendéglátóipari és szolgáltató szakmákban a tanulóképzésre jogosult tárca minisztere a szünet időtartamának csorbitása nélkül más időpontban is kiadhatja a téli szünetet.

a miniszteri rendelkezés szerint a szakmunkástanulók tavaszi szünete 1970. április 5-től április 13-ig tart. a tavaszi szünet előtti utolsó tanítási nap április 3; a szünet utáni első tanítási nap pedig április 14-e. ez az intézkedés messzemenően figyelembe vette a kisz diákszervezetek kérését, s teljeskörűvé tette a tavaszi vakációt. a korábbi rendelkezések szerint ugyanis az utolsó tanulóévüket töltő fiatalok és a magánmunkáltatóknál dolgozó szakmunkástanulók csak az elméleti oktatásban kaptak tavaszi szünetet, s a munkát, a gyakorlati foglalkoztatást ebben az időszakban is folytatniuk kellett. ugyanakkor az oktatás szünetében a fiatalok vakációját általában közös programmal foglalták le az intézetek. az új intézkedés megszünteti ezt a keveredést; a tavaszi szünet kiadásában nem tesz kivételt, a pihenés, a vakációt így teljesértékűvé teszi.

az új rendelkezés a napokban jelenik meg a munkaügyi közlönyben./mti/

bb 41. halálos balesetet okozott a többszörös szabálysértés

vid/fm/um cz

1969. december 9.

a győri magyar vagon-és gépgyárban kedden egy vontató pótkocsijára öt és fél tonna lemezt raktak fel, hogy az rendeltetési helyére szállítsák. a rakomány tetején - szabályellenesen - helyet foglalt pápai andrás 46 éves rakodómunkás. szállítás közben a pótkocsi egy hóbuckán megbillent és a súlyos lemez-köteg megcsuszott. a pótkocsi felborult és pápai andrás a súlyos teher alá került. még életben volt, amikor a lemezek alók kiemelték, de röviddel kórházba szállítás után meghalt.

a rendőrség a baleset ügyében vizsgálatot indított. annyi azonban máris bizonyos, hogy többszörös foglalkozási szabálysértés történt, többek között túlterheltek a négytonnás pótkocsit./mti/

- 25 -

14.40/um

NA 1520
1400 DM

mm

bb 43. automatikus vízdesztilláló

t sl/j/u m ie cz

1969. december 9.

a labor műszeripari művek vezetői kedden bemutatták az újságíróknak új terméküket, a pharadest ill. nevű vízdesztilláló készüléket. ez automatikusan fűthető, így felügyelet nélkül allandóan üzemben lehet tartani. a berendezés óránként 4-5 liter vizet desztillál, s 100 százalékosan steril folyadékot szolgáltat. teljes biztonsággal alkalmazhatják gyógyszerárakban, kórházakban, de jó hasznát veszik a nagyobb közlekedési vállalatok is, ahol teljesen tiszta hűtővizet állíthatnak elő, s a hűtőtartályt megóvhatják a vízkölerakódástól.

az új berendezést szerdán és csütörtökön 9-15 óra között bemutatják a szakembereknek a gyár üllői út 79 szám alatti mintatermében. /mti/

..-

bb 44. komócsin zoltán látogatása a xxii. kerületben

i hi/j/um zs cz

1969. december 9.

komócsin zoltán, a magyar szocialista munkáspárt politikai bizottságának tagja, a központi bizottság titkára kedden -pejék emilnek, a budapesti pártbizottság osztályvezetőjének társaságában - egésznapos látogatást tett a xxii. kerületben. a délelőtti órákban a kerületi pártbizottság székházában - ahol dr. péter jános első itkár üdvözölte a vendégeket - komócsin zoltán találkozott a párt-végrehajtó bizottság tagjaival, az apparátus munkatársaival, tájékozódott budafok és környéke fejlődéséről, az üzemekben és a lakóközrzetekben folytatott politikai munkáról, a kerület életéről. ezután a hungária műanyagfeldolgozó gyárat kereste fel, ahol gazdag lászló igazgató és németh jánosné, a gyári pártbizottság titkára köszöntötte. az igazgatónak az üzem eredményeiről, feladatairól, a dolgozók munkakörülményeiről tartott ismertetője után a gyár műszaki vezetői bemutatták a fontosabb termelőrészeleget, berendezéseket. délután a agyár dolgozóinak és a kerület pártaktivistáinak részvételével az üzemművelődési termében aktivülést tartottak, amelynek előadó-jaként komócsin zoltán azidőszerű bel-és külpoliti kérdésekről tájékoztatta a hallgatóságot. /mti/

..-

- 28 -

15.20qum

NA 16²⁰

H.C.Dm

bb 45. országos ludtenyésztési tanácskozás gödöllőn

vid gö ká bh -cz

1969. december 9.

gödöllőn, az agrártudományi egyetemen kedden, országos ludtenyésztési tanácskozás kezdődött. dr. magyar andrás tanácskezes egyetemi tanár megnyitó előadásában elmondotta, hogy a magyar libamáj mindig igen keresett cikk volt külföldön. a minőség tekintetében most is az elsők között van, nagyságban, súlyban azonban elmarad a kívánalmaktól. az idén levágott libák májának átlagos súlya alig haladja meg a husz dekát. ezen a helyzeten változtatni kívánnak, s ezért a mezőgazdasági és élelmiszerügyi minisztérium komplex kutatási program irányításával bizta meg az agrártudományi egyetem állattenyésztési tanszékét. a kutatók nyolc témacsoportban, köztük a tenyésztés, a takarmányozás, a ludtartás gépesítése, az állategészségügy és az élelmiszeripari feldolgozás területén keresik a korszerűbb módszereket. céljuk, hogy új technológiák kidolgozásával a libamáj átlagos súlyát 50-60 dekára növeljék, s a libák 8-10 hetes korukban elérjék a 4.5 kilós súlyt. a kutatók munkáját segíti majd a babat-pusztán épülő nemesítő telep, valamint a hortobágyi állami gazdaságban létesülő szaporító telep. /mti/

..-

bb 46. távválasztásos automata telefonközpont győrben

vid-kz/tné bh -cz

1969. december 9.

kedden győrött üzembehelyezték a 2.5 millió forintos költséggel kialakított távválasztásos automata telefonközpontot, melynek segítségével a győriek közvetlen tárcsázással hívhatnak budapesti számot. a fővárosból a győri számok egyelőre még nem hívhatók. az új központot jövőre tovább bővítik. megteremtik a feltételeit annak, hogy soproni, veszprémi, pápai és szombathelyi előfizetőket is közvetlenül hívhassanak győrből. /mti/

..-

- 29 -

15.27 bh

NA 16²⁰

H.C.Dm

bb 47. ndk mezőgazdasági gépek modell kiállítás

vid-kz/tné szb -cz

1969. december 9.

modell-kiállítást nyitott kedden debrecenben az ndk mező-
gépiparának magyarországi képviselője és a hajdu-bihar megyei
agroker vállalat. az ndk-ban gyártott mezőgazdasági gépeket és
traktorokat bemutató kiállítás ujdonságait hans werner bremer,
kereskedelmi tanácsos ismer-
tette a megjelent szakemberekkel. az ujdonságok között trakto-
rok, komplex burgonya- és cukorrépa termelési gépsorok és mag-
tisztítók szerepeltek többek között. /mti/

bb 49. elhunyt forgács lászló,

i hi/j szb zs

1969. december 9.

a párt és a munkásmozgalom régi harcosa, a szocialista hazáért
érdemrend és a munka érdemrend arany fokozatának kitüntetésétje.
hamvasztás előtti búcsúztatása december 15-én, délután félhárom-
kor lesz a farkasréti temetőben.

mszmp iii. kerületi bizottságsa

/mti/

bb 50. tej fólia-tömlőt készít a tiszai vegyikombinát

vid-kz/tné szb -cz

1969. december 9.

kétrétegű tej fólia-tömlőt készítő berendezés üzemi pró-
báját kezdték meg kedden a tiszai vegyikombinát műanyag feldolgo-
zó gyárában. a jól zárható műanyag zacskókból a tejipari tröszt
jövőre mintegy 800 tonnát, 1971-ben pedig már csaknem 2 000 ton-
nát szándékozik vásárolni. a gyors ütemben növekvő belföldi keres-
let kielégítésére és az exportlehetőségek kihasználására 1970-ben
ujabb fólia-tömlő gyártó gépsorokat helyeznek üzembe. /mti/

NA 16 40
18.12.1969

-30-

bb 55. olajgyári terepjáró huzta a mentőkocsit - havat lapátoltak
a bányamentők - nagy készletek halmozódtak fel az ácsi cukorgyárban

vid kz bh -cz

1969. december 9.

bár komárom megye az utóbbi napokban viszonylag kedvezőbb
helyzetben volt, mint más dunántúli megyék, a napok óta tartó
havazás kedden azonban már itt is gondot okozott. a hegyi fal-
vakba kedden már csak nagy üggyel-bajjal, a szántóföldeken
keresztül, traktorokkal tudtak élelmet szállítani. dunaalmáson
egy ház összeomlott a hó súlyától; lakóit - bugyi
jánost és feleségét - szerencsére csak könnyebb sérülés érte.
a komáromi kőolajipari vállalat egyik terepjáró autója sietett a
szőnyi mentők segítségére, amikor a keddre virradó éjszaka nagy-
igmánd thali-pusztáról egy szülőnőt kellett a szőnyi kórházba
szállítaniok. oda és vissza is huzta a mentőautót, de így is csak
öt és fél óra alatt tudták az összesen 30 kilométeres utat megtenni.
a szülőanya mégis időben a kórházba jutott és szerencsésen vilá-
gra hozta ötödik gyermekét. egyébként a mentőállomások megyeszerte
kapcsolatban vannak az üzemekkel, a honvédséggel, s ahol szükség
van rá, azonnal segítséget kapnak.

a megye számos üzemében okoznak nagy gondot a szállítási
nehézségek. a tatabányai tejüzem 6 tankautója már 2 napja fog-
lya a hónap. az oroszlányi szénbányánál kedden az építészeti
üzem és a bányamentő állomás dolgozóinak egy tekintélyes csoport-
ja hólapátolással foglalkozott. ugyanis az „üres” vagonokat
50-60 centiméteres hótól kellett megtisztítani, hogy szénnel
megtölthessék. egyébként a vagonhiány miatt a legutóbbi 24
órában 1000 tonnával kevesebb szenet tudtak oroszlányból elkü-
ldeni. rendkívül nagy gondokat okoz a vagonhiány az ácsi cukor-
gyárban. a vasuti szállítás már napok óta ugyyszólván szünetel.
csak teherautókkal, a környező tsz-ek és állami gazdaságok, vala-
mint a tefu segítségével tudják a szokásos nyersrépa és cukor
mintegy felét be-, illetve kiszállítani. a gyár raktárait
teljesen megtöltötték, sőt a környező mezőgazdasági üzemektől is
kölcsön vették a nélkülözhető raktárakat. a lakosság ellátásában
ez azonban nem okoz zavart, mert a fűszértek nagy cukorkészletek-
kel rendelkeznek. /mti/

15.45 bh

NA 16 40

- 31 -

bb 54. teljesítette éves tervét három mecseki szénbánya

vid/kz/ny -cz

1969. december 9.

a mecseki szénmedencében három üzem - a vasasi, a pécsbányai és a tanbánya - december első napjaiban teljesítette idei termelési programját. így nagy részük van abban, hogy a mecseki szénbánya vállalat az év eleje óta csaknem 100.000 tonna többlet szénnel enyhítette az országos tüzelőanyag ellátási gondokat.

érdekes és tanulságos pécsbánya kora, szilveszterezése, a termelésben. széchenyi akna az év közben 250 dolgozót adott át a társüzemeknek. a nagyarányú létszámcsökkentés annakidején vállalati szinten nem visszafejlesztést jelentett, hisz köztudott, a mecseki feketszénből nagyobb a kereslet, mint amit ki tudnak elégiteni. a változást az eszserübb termelés, gazdálkodás kívánta. pécsbánya gyengébb minőségűszénből ugyanis 50 vagonnal csökkentették a napi termelést, amit az áthelyezett dolgozók másuttal jobb minőségűvel pótoltak. időközben fokozódott a szénkereslet, minden csille szénnek nagy a keletje. ez ösztönözte a széchenyi akna dolgozóit, hogy példás közösségi összefogással, jobb munkaszervezéssel, műszaki fejlesztéssel többet adjanak az előírtnál. a vándoroltatott támpillérek alkalmazásával, a fejtési biztosító szerkezetek hidraulikus visszarablásával, a termelőhelyek állandó és jó előkészítésével kiemelkedő teljesítményeket értek el. a vágathajtók ugyancsak példásan dolgoztak. a bánya biztonsága érdekében szükséges 1500 méter fenntartás helyett 1652 méter vágatot hajtottak ki, illetve biztosítottak újból. így történt, hogy a pécsbányai üzem létszáma egynegyedének átadása ellenére három hetes előnyt szerzett és dolgozóinak ígérete szerint az év hátralévő napjaiban 22.000 tonna szenet ad terven felül. mindezt a minőségi követelmények betartásával teljesítette, még hozzá a mecseki szénmedencében a vasasi bánya után legjobb önköltséggel. /mti/

bb 52. elhunyt antal jános csepeli munkásörparancsnok

i hi/j/ny zs -cz

1969. december 9.

antal jános, a csepeli pártbizottság tagja, a kerületi munkásör-zászlóalj parancsnoka 43 éves korában, rövid szenvedés után elhunyt. antal jánosban a csepeliek a kiváló parancsnokot, az érző szívű kommunistát, a kötelességét hűséggel teljesítő, szerény munkásembert gyászolják. temetéséről később intézkednek.

mszmp xxi.kerületi bizottsága. /mti/

15.47/ny

NA 16^x

bb 51. egy liter folyadékából 1000 liter hab - megyei tűzrendészeti tanácskozás tatabányán

vid-kz szb -cz

1969. december 9.

tovább javult a tűzvédelmi helyzet komárom megye minisztériumi ipari üzeimeiben - állapították meg kedden a tatabányán megtartott megyei tűzrendészeti tanácskozáson. a szigorubb ellenőrzés, a tűzvédelmi előírások betartása, a nagyobb rend, a gondosabb raktározás következtében az üzemi tűzkárok értéke a tavalyi 105 000 forintról 47 000 forintra csökkent.

a tanácskozáson az a vélemény alakult ki, hogy ezt tovább lehetne csökkenteni, hisz a tüzesetek zöme gondatlanságból keletkezik. javasolták, hogy mindenütt vizsgálják felül a tűzrendészeti berendezéseket, és bemutatták a bányai hőerőműben készletbe helyezett különleges haboltó készüléket. ez a külföldi berendezés százszor olyan teljesítményű, mint a magyarországon eddig ismertek. míg azok általában egy liter folyadékából 10 liter habot képeznek, ez - attól függően, hogyan lilitják be - 500, illetve 1000 liter habot képez. különösen a nehezen hozzáférhető helyeken, így például az erőműi kábelcsatornáknak lehet rendkívül eredményesekn használni. percek alatt ki tudják tölteni vele a veszélyeztetett területet, így elzárják a tüztől a levegőt. /mti/

bb 53. megjelent az állattenyésztésről szóló kormányhatározat

i jf/tm szb -cz

1969. december 9.

a hivatalos lap vasárnapi számában megjelent az állattenyésztésről - elsősorban a szarvasmarha-tenyésztés, a vágóállat és állati termék termelés, feldolgozás és forgalmazás fejlesztésének kérdéseiről - szóló kormányhatározat. a határozat - a sajtóban már ismertetett intézkedéseken túlmenően - egyebek között kimondja, hogy az állattenyésztés, a tej- és húsfeldolgozás beruházásaira a mezőgazdasági üzemekben és a feldolgozó iparban továbbra is a más ágazatokénál nagyobb, megkülönböztetett beruházási hitelt kell biztosítani. a hus- és tejipari vállalatok az amortizáció teljes összegét visszatarthatják. a kormányhatározat kimondja azt is, hogy ki kell dolgozni és a gazdasági bizottság elé kell terjeszteni a miskolci huskombinát, a szegedi szalámigyár, valamint az állattenyésztés fejlesztéséhez szükséges takarmánykiegészítők és oltóanyagok előállítását végző phylaxia vállalat beruházási javaslatát.

a határozat szerint az állat-és állati termék termelés értékesítési biztonságának érdekében meg kell teremteni azokat az állami, pénzügyi feltételeket, amelyekkel minden időben biztosítani lehet a többlettermékek felvásárlását. /folyt.köv./

-33-

NA 16⁰⁰

bb 53. /megjelent az... 1. folyt./-57b

ez nagy segítséget ad ahhoz is, hogy a háztáji kocaállomány a kívántnak megfelelően alakuljon. az állattenyésztés fejlesztése érdekében hatékonyabbá kell tenni a szakpropagandát és több szakmai bemutatóra van szükség. a határozat kimondja még, hogy meg kell teremteni az állattenyésztés fejlesztéséhez szükséges korszerű technológiák, berendezések és épületek széleskörű elterjesztésének műszaki feltételeit. /mti/

bb 56. képzőművészek elméleti konferenciája

t ol/mm szb zs

1969. december 9.

új kezdeményezésként elméleti konferenciát rendezett kedden a fészek klubban a magyar képzőművészek szövetsége. bevezetőként dávid katalin művészettörténész ismertette a mai magyar képzőművészet helyzetét. a többi között hangsúlyozta, hogy művészeti életünkre a pozsgés, sa kifejezési formák keresése, ám ugyanakkor bizonyosfajta befeléfordulás is jellemző. etekintetben a fejlődést lényegesen előbbre viheti a jövő évre tervezett felszabadulási kiállítás, amely a magyar képzőművészet nagyszabású seregszemléje lesz.

aradi nóra, az akadémia művészeti kutatócsoportjának vezetője, a kritikáról beszélt, amely ma jobbra csak a kiállítások szűrőjén át vesz tudomást az alkotásokról. sürgette a szakmai gyakorlaton, élettapasztalaton alapuló, hatékony, a még látható kiállításokra gyorsan reagáló, a közönséget eligazító kritikát.

németh lajos művészettörténész a képzőművész-generációk egymáshoz viszonyított kérdéseivel foglalkozott, solymár istván, a magyar nemzeti galéria főigazgatóhelyettese, az alkotói szabadság értelmezéséről beszélt hangsúlyozta: a művész joga, hogy meggyőződése, hite szerint maga alakítsa ki művészetét, és esetleg ne az éppen kitaposott utak, az adott sémák, divatok vagy éppen az iránta megnyilvánuló elvárások mentén haladjon. a művészettörténet bizonyítja, hogy minden nagy művész az emberi és a társadalmi haladást szolgálta a maga korában, vagyis a felismert szükségszerűség szabadságával élt.

körner éva művészettörténész felvetette egy xx. századi magyar muzeum létrehozásának szükségességét. itt gyűjtenék össze azokat az alkotásokat, amelyek ma már elismerten muzeális értékek, valamint a kortársi anyagot, ideértve a vizuális kultúra egyéb értékeit is.

a tervek szerint a jövőben is rendeznek hasonló tanácskozássokat, amelyek témájaként a tisztázásra váró legfontosabb problémákat választják képzőművészeink. /mti/

NA 16^{vt}

-34-

bb 48. munkaerőgondok, bérproblémák a MIV-nál - knob - vizsgálat, kormányintézkedések a vasuti dolgozók helyzetéről

1 tf/tm/um zs cz

1969. december 9.

legutóbbi ülésén a minisztertanács megtárgyalta a knob-nak a vasuti forgalom biztosításáról, a MÁV személyi állományáról, a vasutasok munkakörülményeiről szóló jelentését, s határozatokat hozott a munkakörülmények, a szociális helyzet javítására, a béraránytalanságok kiküszöbölésére, az oktatás, és a továbbképzés fejlesztésére, az irányító, és ellenőrző munka javítására.

a népi ellenőrök vizsgálata a MÁV vezérigazgatóságáról, igazgatóságairól kiindulva 20 vasuti fővonalra, 51 csomóponttra és állomásra, 18 fűtőházra, pályafenntartási és távközlő-biztosító berendezési főnökökre terjedt ki. megállapították: a vasut utaskilométer teljesítménye az elmúlt három évtizedben mintegy hétszeresre, árutonna-kilométer teljesítménye pedig hatszorosra nőtt. jóllehet az utóbbi időben gyorsuló ütemű fejlesztéssel javították a vasuti közlekedés biztonságát és zavartalanságának műszaki feltételeit, a személyi feltételek nem javultak, sőt romlottak. egyes területeken aggasztó a létszámhiány. 1969. első félévében a mozdonyvezetők optimális létszámából 464, és az 5.500 mozdonyfűtőből 330 hiányzott, 98-cal volt alacsonyabb a forgalmi szolgálattevők és ténfelvigyázók száma a szükséges 3.100-nál s ezenkívül 346 váltókezelő és 525 kocsirendező hely is üres volt. növekvő mértékű a vasuti dolgozók fluktuációja is. mindez befolyásolja a forgalom zavartalanságát, veszélyezteteti biztonságát. a dolgozók kor összetételében a 40--55 évesek dominálnak; ők adják a forgalmi dolgozók 50 százalékát.

a létszámhelyzet - állapították meg a népi ellenőrök - a vasutnál elsősorban a nem megfelelő munkakörülmények és a munkahelyi szociális ellátottság, másodsorban a más népgazdasági ágakhoz viszonyított alacsonyabb kereset miatt alakult kedvezőtlenül. jggal tartják sérelmesnek a vasuti dolgozók, hogy például a forgalmi dolgozók havi átlagos munkaidője 1968-ban 220 volt, a vontatási utazóké 243. gyakori a 260-300 órás munkaidő is. a szolgálat miatti szabadnapokat, de még az évi rendszeres szabadság egy részét sem tudják mindig kiadni a vasutnál. a MÁV-nál dolgozók mintegy 52 százaléka nem a munkahelyen lakik, a munkahelyre és a haza utazásra naponta 2-4 órájuk megy el. /folyt.köv./

- 35 -

NA 17²⁰

bb 48. / munkaerőgondokfolyt./um

a máv rendelkezésére álló 14.200 lakás 60-70 százalékában laknak csak aktiv szolgálatot teljesítő alkalmazottak, a többiben olyanok, akik már eltávoztak a vasuttól, vagy nyugdíjasok. hiába írják elő jogszabályok, hogy a munkaviszony megszűnésével a szolgálati lakásokhoz fűződő bérleti jogviszony is megszűnik, a rendelkezések - még bírósági úton sem - tudnak érvényt szerezni.

a felmérés is igazolta azt a tapasztalati tényt, hogy a vasutas dolgozók keresete alaposan elmarad a népgazdaság más területeinek átlagbérénytől: kirívó példa, hogy a szakmunkás képzettségű mozdonyvezetők nagy figyelmet és pontosságot igénylő, felelősségteljes munkájukkal 1968-ban - havi 240 órás szolgálat-tal, éjszakai túlóra-pótlékkal - átlagosan csak 13 forint óraberért kaptak.

fontos teendő a vasutnál az oktatás és a továbbképzés javítása. kevesen tudják, hogy például a forgalmi irányító szolgálattevőknek egyes csomópontokon 24 óra alatt 250-300 vonat zavartalan, időbeni közlekedését kell biztosítani, a vonat-és mozdonyvezetők a fő vonalakon percenként „olvasnak”, forgalmi parancsokat, regisztrálnak irányító jeleket. nem csoda, ha fájjalják a máv dolgozói, hogy képesítésük - amit csak hosszas tanulással s nagy gyakorlattal lehet megszerezni csak a dolgozók egy részének ad szakmunkás minősítést, nagyobb hányadában betanított munkásként kezelik őket, s többek között ez is egyik oka alacsony bérszínvonaluknak.

felölelte a népi ellenőrök vizsgálata a vasuti irányító és ellenőrző munkát is. többek között meg állapították: jogos követelmény, hogy egyszerűsítsék az utasításokat, tartalomában és terjedelmében egyaránt. az egyik forgalmi utasítás például 609 szabályt tartalmaz, a dolgozók 3000 oldalas anyagot kell elsajátítaniuk. mégpedig állandó változtatásokkal; például a felmérés idején az említett utasításhoz 15 kiegészítés érkezett. az évtizedek óta kialakult vasuti szervezet felépítésében és a vezetés módszereiben érdemi változtatásokra van szükség.

a balesetek alakulása 1960-tól 1964-ig mind a személyi sérüléssel, mind a csak anyagi kárral járó baleseteknél - emelkedő, 1965-től csökkenő tendenciát mutatott. mindamellett a balesetek következtében meghalt, illetőleg megsérült személyek száma 1968-ban 20 százalékkal magasabb volt, mint 1960-ban. az anyagi kárt értéke kétszeresére emelkedett, amnek egyik oka, hogy egyre értékesebb vasuti járműveket állítanak forgalomba és ezek megsérülése nagyobb népgazdasági kárt jelent. csökkent - 1960-1968 között 33 százalékkal - a vonatok összeütközése és a vonat-kisiklások miatti balesetek száma. 70 százalékban a vasut hibájából történtek a balesetek. az okok között legtöbbször a forgalmi személyzet mulasztását, az utasítások be nem tartását állapították meg. kétségtelen viszont, hogy a vasut hibájából történt balesetek száma az elmúlt öt évben 42.8 százalékkal csökkent. /mti/

- 36 -

MA 1725

1940 Dm

bb 57. a napi feladatok elnyomják a távlati kérdéseket - nagy külföldi érdeklődés az új magyar mechanizmus iránt - a 11. marketing konferencia tapasztalatai

t tz/tr/ny -cz

1969. december 9.

kedden délután a technika házában végetért a mtesz központi ipargazdasági bizottságának 11. marketing konferenciája. a tanácskozás sikeres volt: a kerekasztal beszélgetés jellegével lefolytatott vitában mindkét szekció ülésén 25-30 szakember vett részt. az a tény viszont, hogy a vitákat a piaci stratégiával és taktikával foglalkozó szekció ülésén legalább háromszor annyian halgatták végig, mint a prognosztikai szekció tanácskozásaink, azt bizonyítja, hogy vállalatunk szemléletében a napi teendők egyelőre elnyomják a távlati kérdéseket.

amint a konferencia eredményeit összefoglaló előadásában zala ferenc, a belkereskedelmi kutató intézet igazgatója megállapította, a konferencián tárgyalt kérdések nagy érdeklődést váltottak ki a hazai és külföldi szakemberek körében egyaránt. a megbeszélések túllépték a hivatalos tárgyalási idő kereteit is. a konferencia szünetében megkezdett, illetve folytatott beszélgetések nagyrésze még szerdára is áthúzódott, mert a külföldiek többsége már eleve úgy irányozta elő magyarországi tartózkodását, hogy maradjon ideje gyárak, üzemek, külkereskedelmi vállalatok meglátogatására, a magyar kollégákkal való további beszélgetésekre is.

a vita a tisztázásra váró kérdések egész sorát hozta felszínre. így például, hogy mit takar a marketing fogalma: pusztán szemléletet-e vagy tevékenységet; milyen hely illeti meg a marketingot a tervezési rendszerben, milyen információk szükségesek a marketing-munkához, hogyan célszerű kialakítani az információk összegyűjtéséhez szükséges szervezetet a vállalatoknál, és milyen módon lehet a népgazdasági szintű információkat „lebontani”, vállalati szintre, stb.

a külföldiek nagyon hasznosnak minősítették, hogy bepillantást nyerhettek az új magyar gazdaságirányítási rendszer részleteibe, amelyről határainkon kívül viszonylag keveset tudnak. javasolták, rendezzen a mtesz ezekről a problémákról előadásokat a szocialista és a tőkés országokban egyaránt, mert mindenütt nagy érdeklődéssel figyelik az új mechanizmus eredményeit, illetve az egyes szocialista országokban bevezetett új gazdálkodási módszerek közötti verseny alakulását. /mti/

--

-37-

16.15/ny

MA 1730

1940 Dm

bb 58. elmarad a dalmandi bemutató

j/um cz

1969. december 9.

az állami gazdaságok központja és a mechanikai mérőműszerek gyára közli, hogy a dalmandi állami gazdaságban szerdára meghirdetett bemutató a kedvezőtlen időjárás miatt elmarad./mti/

bb 59. hatezer munkás hiányzott a fejér megyei üzemekből - a hómarók is a hóban rekedtek

vid/kz/mné/um cz

1969. december 9.

fejér megyében ugyszólván teljesen megbénította a közlekedést az egész dunántulra kiterjedő hóvihár. a megyei közúti igazgatóság kotrógépeket, láncfalpasokat bérelt a vízügyi igazgatóságtól, a földgép vállalatától és a gépállomásoktól, nagy arányú segítséget kapott a honvédségtől. ilyen módon megduplázódott gépparkja is tehetetlennek bizonyult. a felszabadított utszakaszokat percek alatt behordta a szél, s nem egyszer a hókotrók és a hómarók is bennrekekedtek a hófúvásban.

az autóbussz közlekedés gyakorlatilag az egész megyében megbénult. a nagyszámú hajnali munkásjárat közül egyetlen egy érkezett meg székesfehérvárra. a többi vagy el sem indult, vagy hóban rekedt. hozzávetőleges becslések szerint emiatt mintegy 6.000 munkás, hiányzott kedden székesfehérvár ipari üzeméből. a székesfehérvári könnyűféműben, a videoton gyárban, az építőipari vállalatnál és az ikarus gyárban a munkások százai hiányoztak a gépek mellől. pótolni nem tudták őket, s így jónéhány gépet le kellett állítani. a hiányozáshoz hasonlóan nagy gondot okozott a székesfehérváron rekedt munkások elhelyezése is. „hószállókát”, rendeztek be részükre. étkeztetésről a vállalatok gondoskodtak. kincsesbányán - a megye „bauxitvárosában”, - 50 százalékos termelés-csökkenést okozott a keddi „hózárlat”, a bányai igazgatóság minden erre alkalmas gépet kivezényelt a munkásjáratok utvonalaának megtisztítására./mti/

bb 60. budapesten az arany csillag
k ol/um cz

1969. december 9.

kun zsuzsa és seregi lászló hazaérkezett a francia fővárosból, ahol szombaton vették át a vii. nemzetközi balettfesztiválon nyert díjakat. az ünnepélyes díjkiosztáson seregi lászló, a párizsban bemutatott spartacus koreográfusa, a magyar állam operaház balettfarsulata nevében vette át a „Legjobb együttesnek”, járó arany csillagot, kun zsuzsa pedig a francia tánckritikusok szövetségének különdíját hozta haza, amelyet a flavia szerepében nyújtott kiváló alakításáért kapott./mti/

16.25/um

- 38 -

M 1735
1969. Dec

bb. 61. telefon-zavarok a miskolci és a soproni postaigazgatóság területén

1 kf/tm/1e/1l la

1969. december 9.

a korábbi hóviharakat átvészelte a postai távbeszélőhálózat, vasárnap óta azonban már jelentkeztek zavaratok a telefonforgalomban.

legrosszabb a helyzet a miskolci postaigazgatóság területén, ahol sárospatak, sátoraljaujhely, hidasnémeti vonalán, mezőkövesd, füzesabony, mezőtárkány térségében mintegy 750 telefonoszlop kidőlt, 150 pedig kitérített, mert a vezetékeket mintegy 6-7 centiméteresre „hízta”, a ráfagyott jég, s a drótok nem bírták az óriási megterhelést. mintegy 75 községgel megszakadt a telefonforgalom, s bár a miskolci igazgatóság 150 dolgozója - a debrecenből kapott két brigád segítségével - állandóan munkálkodott a helyreállításon, - nem sokat javult a helyzet. az ideiglenesen rendbehozott összeköttetések egy része ismét megrongálódott, és újabb vezetékszakadások bénítják meg a községekkel a telefonforgalmat.

a soproni postaigazgatóság területén főleg csorna térségében rongálta meg a szélvihár a telefonvonalakat, s keddtől kezdve ott is megszakadt az összeköttetés. a helyreállítást nehezíti az itéletidő, és a sok hóakadály. ezért a honvédség adott különleges terepjárókat, hogy a postások eljuthassanak a hibák helyéig./mti/

--

bb. 63. a „kiskunfélegyházi keringő” bélyegen

1 kf/tm/1e/1l la

1969. december 9.

a posta a budapesti nemzetközi galambkiállítás alkalmából, a megnyitás napján, december 12-én egy forintos emlékbélyeget hoz forgalomba. az „évfordulók” események 1969., sorozat újabb értékét kékesi lászló grafikusművész rajza alapján az állami nyomdában készítették. az „esemény-bélyeg”, kiskunfélegyházi keringő fajtájú galambot ábrázol./mti/

--

- 39 -

16.50/1l

M 1735

bb. 62. autóbusz utasszámlálás szegeden

1 kf/tm/e 1e 1a

1969. december 9.

az autóközlekedés vezetői a közlekedéspolitikai irányelvek alapján a személyszállítás javítása érdekében országsszerte fokozatosan felülvizsgálják a rendelkezésre álló szállítási kapacitást és az igényeket. az első ilyen felmérésre szegeden és a város környékén kerül sor szerdán. az utasszámlálást a máv-val közösen végzik, hogy képet kapjanak az utasáramlásról, az elővárosi vasuti és autóbuszközlekedés terheléséről, az átszállási csomópontok forgalmáról.

az egynapos forgalomszámlálás tapasztalatait figyelembe veszik majd a menetrendek összeállításánál, a közlekedés fejlesztésénél, közvetlen intézkedésként pedig a legjobban igénybe vett vonalakon sűrítik a járatokat. /mt1/

bb. 64. felszerelték budapesten az idei 500. nyilvános telefonállomást

1 kf/tm/ e 1e 1a

1969. december 9.

másfél hónapja kötöttek szocialista szerződést a budapesti távbeszélő igazgatóság üzemei, hogy az év vége helyett december 15-ig 500 nyilvános utcai telefonállomást szerelnek fel. a jó együttműködés nyomán a távbeszélő üzemek becsülettel eleget tettek kötelezettségüknek, sőt a vállalt feladatot korábban teljesítették. kedden a 17. kerületi karolina ut 55. számú ház előtti fülkében üzembe helyezték az idei 500. nyilvános telefonkészüléket.

a nyilvános hálózat nagyarányú fejlesztésére idén 3.4 millió forintot fordítottak. a készülékek többségét a nehéz helyzetben lévő központok területén, főleg a kerületek külső részeiben, az új lakótelepeken helyezték el. az új telefonok a szocialista szerződés megkötése óta 658 000 beszélgetést bonyolítottak le, s ugyanazon idő alatt az új készülékekben mintegy 190 000 forintnyi kárt okoztak a felelőtlen rongálók.

a szocialista szerződésben rögzítették, egyeztették a további 500 utcai telefonkészülék jövő évi felszerelésével kapcsolatos tennivalókat. arra törekednek, hogy minél több készülék kerülhessen fülkébe, fedett szekrénybe. az előkészítő munka már megkezdődött, a szerelés meggyorsítására azonban nincs lehetőségük az üzemeknek, mert mind anyagi eszközöket, mind kapacitásukat lekötötte a megrongált készülékek javítása, a hiányok pótlása. /mt1/

17.13/e

- 40 -

NA 1705

bb. 65. salem ali rubai,

tr/e zs 1a

1969. december 9.

a dél-jemeni népi köztársaság elnöki tanácsának elnöke táviratban mondott köszönetet losonczy pálnak, az elnöki tanács elnökének az ország nemzeti ünnepe alkalmából kifejezett jókívánságaiért. /mt1/

bb. 66. jelentős fennakadások a dunántúlon a vasuti közlekedésben

sl/gk/e 1e 1a

1969. december 9.

a hétfő délután óta dúló orkánszerű szél nyugat- és dél-dunántúlon súlyos akadályokat okozott a vasutvonalakon. egész éjjel és kedden egész nap több ezer ember megfeszített munkával, gépek segítségével dolgozott a vasutvonalak felszabadításán. a hőeltakarítási munkákban részt vettek a néphadsereg és az ideiglenesen hazánkban állomásozó szovjet hadsereg katonái is.

kedden délután a következő vasutvonalakon szünetelt a forgalom: börgönd - szabadbattyán, alsóörs - csajág, kisbér - veszprémvarsány, pápa - csorna, porpác - csorna, csorna - hegyeshalom, keszthely - türje, ukk - zalaszentiván, szombathely - kőszeg, szombathely - nagykanizsa, lepsény - dombóvár, bátaszék - mecsekszabolcs, baja-hercegszántó, baja - gara, somogyszob - mesztegnyő, zalabér - sárvár, sárvár - répcevis, keszõhidegkut - gyöng - tamási, fertõszentmiklós - mexikópuszta, tapolca - zala-haláp, veszprém-külső - zirc, celldömök - fertõszentmiklós.

vas és zala megyében a közúti hóakadályok miatt egyes elzárt községekbe a vasutasok szállítottak tejet és kenyeret. többször előfordult, hogy a mentőszolgálatot is a vasut dolgozói látták el, mert a hóakadályok miatt a mentőkocsik sem közlekedhettek.

a máv kéri az iparvállalatokat, hogy a vasuti kocsik kirakásáról gondoskodjanak, mert a kocsipark jelentős része áruval megrakva vesztegel. kéri ezenkívül, hogy az iparvágányokat tisztítsák meg a hótól. /mt1/

17.17/11

- 41 -

NA 1805

1900 Dm

bb. 67. kilenc és fél százalékkal nőtt a kereskedelmi forgalom fejér megyében

vid fm/1l La

1969. december 9.

az idén - 1968-hoz képest - 9 és fél százalékkal nőtt a kereskedelmi forgalom fejér megyében, - állapították meg - kedden székesfehérvárott tartott - tanácskozáson amelyen a megye 1969. évi kereskedelempolitikai eredményeiről és a jövő évi feladatokról tárgyaltak a szakemberek.

megállapították, hogy bár a forgalom minden szinten nőtt, számos negatív jelenség is tapasztalható a kereskedelemben.

kevés volt az olcsó cipő és felsőruházati cikk, sokszor hiányzott a pultrókról az olcsóbb élelmiszer. ezért nem lehet csak az ipart okolni, mert ehhez hozzájárult a vállalatok rossz készletpolitikája is.

1970-ben csaknem 300. millió forint értékű árut forgalmaznak a megye üzletei. a vállalatok és a szövetkezetek fokozott gondot fordítanak a szolid árpolitikára, az olcsóbb cikkek beszerzésére, az üzletek kulturáltságának növelésére.

várhatóan megoldódik végre az iparcikküzletek nyitvatartási problémája is: székesfehérvárott és dunaujvárosban - a tervek szerint - 19 óráig tartanak majd nyitva ezek a boltok./mt1/

bb. 68. megnyílt az óbudai téli tárlat

k ol/gk/zs/1l La

1969. december 9.

Óbudán már hagyomány, hogy minden évben megrendezik a helyben lakó vagy a 3. kerületből elszármazott képző- és iparművészek téli tárlatát. az idei kiállítást kedden este Antal Károly szobrászművész nyitotta meg a frankel leó művelődési háiban.

ezuttal 15 művész mutatja be munkáit, összesen mintegy másfélszáz alkotást. a festőművészek több mint 30 képet állítottak ki, s nem hiányoznak a szobrok az ötvöstárgyak, a kerámiák és a textil munkák sem.

a kiállítást december 26-ig, hétfő kivételével naponta 14-től 19 óráig tekinthetik meg az érdeklődők./mt1/

17.20/1l

NA 1870
1900-Dm

- 42 -

bb. 70. a dunántúlon az utak többsége járhatatlan - szerdára is havazást jelez a meteorológia

1 sl/gk/1l La

1969. december 9.

kedden az egész dunántúlon erős, egyes helyeken viharos erejű szél kíséretében folytatódott a havazás, s az esti órákra az utak többsége járhatatlanná vált. a főutvonalak közül is csupán budapest, illetve győr, székesfehérvár, várpalota, szigetvár között tudták fenntartani a normális közúti közlekedést, a főutvonalak többi szakasza járhatatlan volt. az alsóbbrendű utak közül vas, zala, győr és veszprém megyében valamennyi tele volt hóakadállyal, somogy, tolna és fejér megye utjainak többsége is járhatatlan volt. bács és borsod megyében is nagymértékben romlott a közlekedési helyzet, a gépjárművek csak nehezen tudtak eljutni céljukhoz. kedden a délutáni órákban már miskolc térségéből is jelentettek hóakadályokat, bár ezen a környéken még nagy nehézségek árán fenn tudták tartani a forgalmat. változatlanul veszprém, vas zala és győr megyében a legsúlyosabb a helyzet, ahol a keddi esti órákban is tartott a hóvihár, s az utak tisztítása helyett csak a hóban rekedt járművek mentésére szorítkozhattak. szombathely környékén kedden este 80 kilométerre fokozódott a szél óránkénti sebességén ezt azonban a meteorológiai intézet műszerei már nem tudták mérni, mert a szélsébségmérőt is belepte a hó.

a meteorológiai intézet szerdára sem ígér javulást. továbbra is hideg levegő áramlik be északnyugati irányból, a keleti országrészek felső rétegeiben pedig még a meleg uralkodik, s a szélsőségek továbbra is erős havazást és légáramlást idéznek elő. két napon belül azonban hazánkat teljesen elárasztja a hideg levegő, ezzel megszűnik az erős szél és a havazás is, így a hét végére valószínűleg fel tudják számolni a hóakadályokat./mt1/

17.55/1l

- 43 -

NA 1870
1900-Dm

bb. 69. helyreállt a forgalom a dózsa györgy uton - több mint tízórás vízhiány az állatkert környékén

1 pr/gk/11 La

1969. december 9.

Kedden a késő délutáni órákban helyreállt a forgalom a dózsa györgy uton, mint ismeretes, hétfőn este beszakadt az uttest a dózsa györgy uton, az állatkert mellett. Előbb a csatornaépítőket, majd a gázműveket riasztották, a környéken fellépő vízhiány azonban jelezte: egy nagyobb nyomócső roppant el. Helyszínre siettek a fővárosi vízművek szakemberei, s megállapították, hogy egy 125 milliméteres vezetékük tört el. Elterelték a közúti forgalmat, s hozzáláttak a javításához. - vízcsőtörést az okozta, hogy korábban keresztülfektettek rajta egy 800 milliméteres gázvezeték, amelynek súlyától az öntöttvas vízcső összeroppan. egész éjjel megszüntetett munkával dolgoztak, s reggel 8 órára már bekapcsolták a hálózatba a nyomócsövet. a 75-ös, a 72-es, a 71-es és a 79-es trolibuszok, valamint a 4-es, 20-as 30-as és 55-ös autóbuszok viszont a késő délutáni órákig terelőduton közlekedtek, mert a két méter széles, másfél méter mély s az uttest teljes szelvényében húzódnó vízmosás árkat csak addigra sikerült betömniük az utépitőknek./mti/

--

bb. 72. munkaterápiás művész tárlata

t ol gk/zs/11 La

1969. december 9.

Nem mindennapi érdekességű kiállítás nyílt kedden a fészkek művészklub gobelin-termében: egy munkaterápián levő amatőr művész mutatja be terrakotta alkotásait. a kiállított csaknem 40 állatfigura és kitűnő formaérzékre valló váza a szakértők szerint felveszi a versenyt a hivatásos művész legjobb munkáival.

a 44 esztendőes ferenczy györgy az elmúlt néhány év java természetét mutatja be, amelyekhez maga bányászta az agyagot, s formázás után az intézet műhelyében égette ki figuráit. a pomázi gyógyintézet betegének felépülése szempontjából is nagy jelentőségű a művészi alkotó munka.

a tárlatot egy hétig tekinthetik meg az érdeklődők./mti/

--

18.13/11

- 44 -

NA 1905

bb. 71. birkózik a Latyakkal a főváros

1 pr/gk/e La

1969. december 9.

a reggel megindult erős olvadás, a szemerkélő eső valószínűsítette a főváros utcáit, és szinte „knock outolta”, a budapesti közlekedést. különösen a villamos- és a trolibusz forgalomban volt fennakadás, a felcsapódó víz beáztatta a járművek elektromos kábeleit, gyakori volt az üzemzavar. Üzemkezdettől a kora délutáni órákig több mint 200 villamost kellett például hosszabb-rövidebb időre kivonni a forgalomból. pótlásuk nehéz feladat elé állította a bkv forgalomirányítóit: szinte negyedóránként kellett más útvonalra küldeni egyik vagy másik járat kocsijait. az autóbuszközlekedésben nem volt komolyabb akadály, a buszok valamennyi jelzéssel jártak - igaz, gyakran 15-20 perces késéssel.

a fővárosi köztisztasági hivatal 120 saját és 40 kölcsöngéppel tisztította az utakat, ma már a mellékutcákba is eljutottak. a munka zömét a söprő és az ekés kocsik végezték, szórni alig kellett. hó munkások is nagyobb számban jelentkeztek, estig csaknem 1 700 embert küldhettek a nehezebben járható utszakaszokra. /mti/

--

bb. 73. vincze andrás szegedi grafikusművész kiállítása gyulán

vid/fm/e La

1969. december 9.

képzőművészeti kiállítás nyílt kedden gyulán, a jókai művelődési házban. a gyulai harisnyagyár ifjúsági klubja „művészet az ifjúságért - ifjúság a művészetért”, című sorozatában ezúttal vincze andrás szegedi grafikusművész fa- és lino-leummetszeteit mutatja be a város közönségének. „az ember világa”, című tárlatot koszta rozália festőművész nyitotta meg. /mti/

--

18.18/e

- 45 -

NA 1920

bb. 74. az újabb hózivatar sopront elzárta a külvilágtól

vid/fm/gk/e la

1969. december 9.

Keddre virradóra ismét esett a hó és növekedett a szél ereje Sopronban is. Kedden reggelre súlyossá vált a helyzet. a közúti forgalom teljesen szünetel. Sopront semmiféle irányból nem lehet közúton megközelíteni. a Gysev vonalán, rábatamási állomáson egy tehervonat „befulladt”, a hóba és emiatt sem a győrből, sem a Sopronból induló vonatok nem jutottak tovább Csornánál, illetve Kapuvárnál. Cellődömök és Szombathely felé a személy- és teherforgalom teljesen szünetel.

Szerdán - a jelenlegi megítélés szerint - csak a csecsemőknek, a kórházaknak, a nevelőotthonoknak és a szociális otthonoknak jut tej. a kenyérellátásban egyelőre nincsenek zavarok. húsfélekből csütörtök estig van elég tartalék.

A vasut mentén a telefonhuzalok elszakadtak, a telefonpóznák kitértek. a Gysev-igazgatóság kérésére a határőrség katonái segítettek a vasutnak és urh-adókkal biztosították az összeköttetést. a határőrség más helyeken is derekasan részt vesz a mentési munkálatokban, sok helyen ők szállították a kenyeret a falvakba.

A soproni központi benzinkutban mindössze négyezer liter szuperbenzin van. a szőnyből érkezett telefonértesítés szerint két tank benzin uton van Sopron felé - hogy mikor érkezik a városba, az az időjárástól függ. kellemetlen helyzetben vannak azok a háztartások, ahol gázolajjal fűtenek; teljes egészében kifogyott a városban a gázolaj. szén is alig van a tűzép telepein. igen gyors időjavulásra van szükség, hogy Sopron és környéke ne kerüljön még súlyosabb helyzetbe. /mti/

bb. 75. időjárásjelentés

gk/e la

1969. december 9.

A meteorológiai intézet jelenti 1969. december 9-én, kedden 19 órakor:

nyugaton még hófúvások

várható időjárás szerda estig:

nyugaton időnként felszakadozó felhőzet, máshol borult idő, többfelé havazással, keleten még havas esővel. helyenként erős északi, északkeleti szél. többfelé hófúvás. várható legmagasabb nappali hőmérséklet szerdán plusz 1 - mínusz 4 fok között. /mti/

19. 10/e

- 46 -

NA 1925

bb. 77. baleseteket okozott a háztetőről lecsuszó hó

1 sl/gk/1l la

1969. december 9.

A háztetőről lecsuszó hó kedden két balesetet is okozott a fővárosban. a mártírok útja 11. számú ház tetejéről egy hótömb az arra haladó Miskov Józsefnére esett, akit fejszével szállítottak kórházba.

Könnyen végzetessé válható balesetet okozott a tetőről lehulló hó a 14. kerületi Pétervárad utcában. Szabó István kisunokájával a karján az utca 3. számú háza előtt haladt, amikor a hótömeg cserépdarabokkal együtt Szabó Istvánra hullott. viszonylag szerencsés eset, hogy a hatalmas ütés éppen a szabad karját érte, így a kisgyerekek nem történt semmi baja. Szabó Istvánt azonban kar-, illetve lapockacsont-töréssel az ujbpesti Károlyi-kórházba szállították. /mti/

bb. 78. helyreállították a sopronkövesd - horvátkimle közötti távvezetékét

1 sl/gk/1l la

1969. december 9.

Zárlat következtében vasárnap a biztonsági relé lekapcsolta a sopronkövesd - horvátkimle közötti 120 kilovoltos vilamosvezetékét, s mivel a rendkívül rossz utviszonyok miatt a javítómunkások két napig nem tudták a hiba helyét megközelíteni, Szombathelyről, illetve Horvátkimléről pótolták az áramot. Kedden az északdunántúli áramszolgáltató vállalat körzeti diszpécserszolgálatának szakemberei nagy erőfeszítések árán a helyszíntre mentek, kijavították a hibát, s délután fél 4-kor újra üzembe helyezték a vezetékét. /mti/

- 47 -

NA 2015

bb. 79. fogadás az ndk nagykövetségén

t fe/gk/1L la

1969. december 9.

dr. herbert plaschke, a német demokratikus köztársaság budapesti nagykövete kedden este fogadást adott a távozó gerhard spakowska alezredes, katonai és légügyi attasé és az ujonnan kinevezett willy meurer alezredes, katonai és légügyi attasé tiszteletére. a fogadáson megjelent borbándi jános, az mszmp központi bizottságának osztályvezetője, kovács pál vezérőrnagy, a magyar néphadsereg politikai főcsoportfőnöke, honvédelmi miniszterhelyettes, szücs lászló vezérőrnagy, honvédelmi miniszterhelyettes, jakus jenő a külügyminisztérium csoportfőnöke, papp árpád, a munkásőrség országos parancsnoka, uszta gyula altábornagy, a partizán szövetség főtitkára, továbbá a tábornoki és parancsnoki kar számos tagja, a külügyminisztérium több vezető beosztású munkatársa. ott volt a budapesten akkreditált diplomáciai képviselők több vezetője és tagja, katonai és légügyi attaséja, a magyarországon ideiglenesen állomásozó szovjet csapatok parancsnokságának képviselőiben b. p. ivanov altábornagy és p. m. petrenko altábornagy. /mt1/

--

20.43/1L

~~20.43/1L~~ 20.43/1L

~~20.43/1L~~

bb. 76. fogadás a román nagykövetségén

t fe/gk/e la

1969. december 9.

dumitru turcus, a román szocialista köztársaság budapesti nagykövete kedden este a nagykövetségén fogadást adott a román szocialista egységfront hazánkban tartózkodó külgöttsége tiszteletére, amelyet vasile potop, a román kommunista párt központi bizottságának tagja, a román szocialista egységfront országos tanácsának titkára vezet. a fogadáson megjelent erdei ferenc, a hazafias népfront országos tanácsának főtitkára, jakus jenő, a külügyminisztérium csoportfőnöke, mátyás lászló, a hnot titkára, dr. trautmann rezső, a hazafias népfront budapesti bizottságának alelnöke, továbbá a külügyminisztérium több vezető beosztású munkatársa és a hazafias népfront országos tanácsának és budapesti bizottságának több képviselője. /mt1/

:v é g e

- 4 9 -

M.T.I.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fém-utca 5-7. Telefon: 159-490, 359-590

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

ati belföldi hírek

1969. december 10.

bb. 1. magyar mérnökök készítik az első „igazi” térképet jemeni területről

1 tz/tm/e 10 la

1969. december 10.

hazaérkeztek jemenből a budapesti geodéziai és térképészeti vállalat szakemberei - andor gyula, aninger lászló, bencze tanás és novák józsef mérnökök - akik a fao megbízása alapján végeztek földmérést a vörös tenger partja közelében fekvő zabit város környékén. a hasonló nevű vádi /folyó/ mellett elterülő tihana síkságnak egy 270 négyzetkilométeres részén készítették elő a térképészet eszközeivel az öntözés korszerűsítését.

ezen a területen ugyanis a föld, amely különben alkalmas lenne a művelésre, évente csak egyetlen esős időszakban jut csapadékhoz, amit a vádik összegyűjtenek ugyan, de legnagyobb részét egyenesen a tengerbe szállítanak. a magyar szakembereknek ezért kellett felmérniük a területet, hogy ennek alapján meg lehessen tervezni a hagyományos öntözési módszerek korszerűsítését, főleg pedig a megfelelő víztároló rendszer kiépítését, ami lényegesen meghosszabbíthatja az öntözési időszakot.

a magyar mérnökök hét hónapon át dolgoztak a terepen magyar geodéziai műszereikkel, nyáron nem egyszer 48, de még novemberben is 36-38 fokos hőségben, a naponta megismétlődő porviharokkal küszködve, amig végülis összegyűjtötték mindazokat az adatokat, amelyekre támaszkodva most már itthon megszerkeszthetik és megrajzolhatják a térképet.

/folyt.köv./

- 1 -

MA